

IZRAELSKO-PALESTINSKÝ KONFLIKT

MAREK ČEJKA

Stát Izrael

- Cca 9,5 mil. obyvatel, přibl. **75% židovské obyvatelstvo** různého původu, 20% arabské obyvatelstvo – tzv. „**izraelští Arabové**“ (muslimové, křesťané, drúzové) nikoliv „**Palestinci**“, kteří nemají izr. občanství a žijí na okupovaných územích Západního břehu a Gazy či jsou uprchlíci), 5% - Čerkesové, Arméni, cizinci, gastarbeitři...
  - Dlouhodobě konfliktní oblast
    - **izraelsko-arabský** konflikt od r. 1948 → postupné zklidňování konfliktů s arabskými státy
      - podmnožinou je **konflikt izraelsko-palestinský** (cca po WW1) → řešení dlouhodobě stagnuje, asymetrický konflikt (výrazně odlišná síla stran a taktika)
  - Ekonomická a vojenská síla, relativně dobře fungující demokratický systém v multikulturní společnosti, velmi široká svoboda tisku a projevu
- versus*
- Vnitřní napětí v izraelské společnosti (ekonomické, religiózní, vnitro-etnické), mezi-etnické problémy, korupce na nejvyšších polit. místech, kolonizační/okupační politika vůči Palestincům

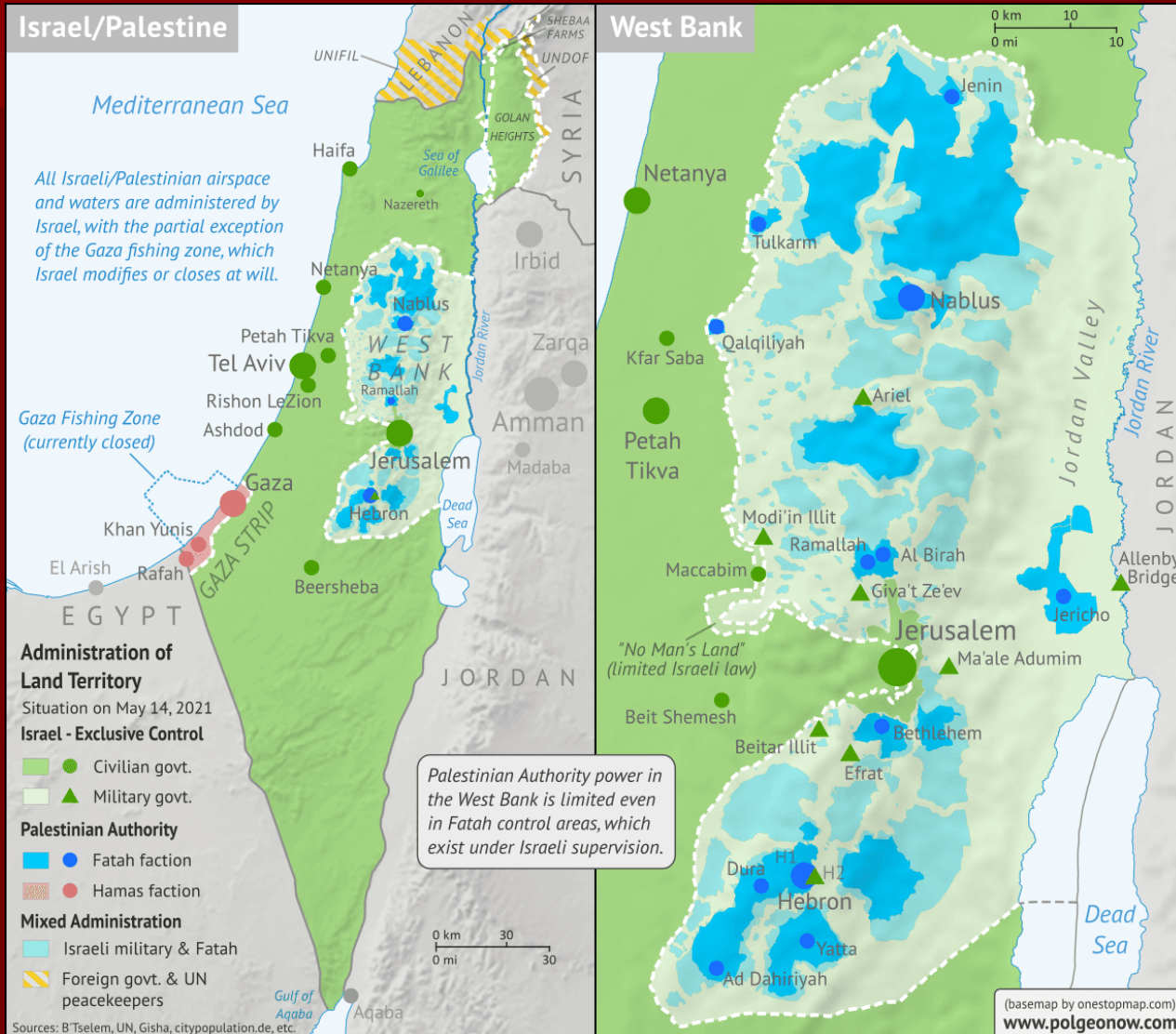

Palestina

- Před rokem 1948 celé území zahrnující dnešní Izrael, **Západní břeh** (WB) a **pásmo Gazy** (G) – tedy teritorium *britského mandátu Palestina* (1920-1948) → na základě mírových dohod z Osla jen WB a G (oficiálně „Palestinská národní autonomie“ – tedy postrádající některé aspekty *de facto* státnosti).
  - Obyvatelé jsou etnicky a kulturně Arabové – 4,75 mil. (WB a G) – 97% muslimové, 3% křesťané (řec.-ortodox.), samaritáni – jejichž specifická lokální identita se začala formovat na sklonku Osmanské říše a rozvinula se v průběhu konfliktu s Izraelem
  - Symbolickým centrem Východní Jeruzalém, *de facto* centrem však Ramalláh (sídlo palestinských institucí)
  - Poměrně moderní a dynamická, často sekularizovaná arabská společnost (rozdíly mezi WB a G), ekonomické propojení s Izraelem
- versus*
- Nedokonalý politický systém, nepotismus, klientelismus a korupce, radikalismus a terorismus vůči Izraeli, mj. i jako jeden z důsledků izraelské okupační a osadnické politiky

Izrael a Palestina v současnosti

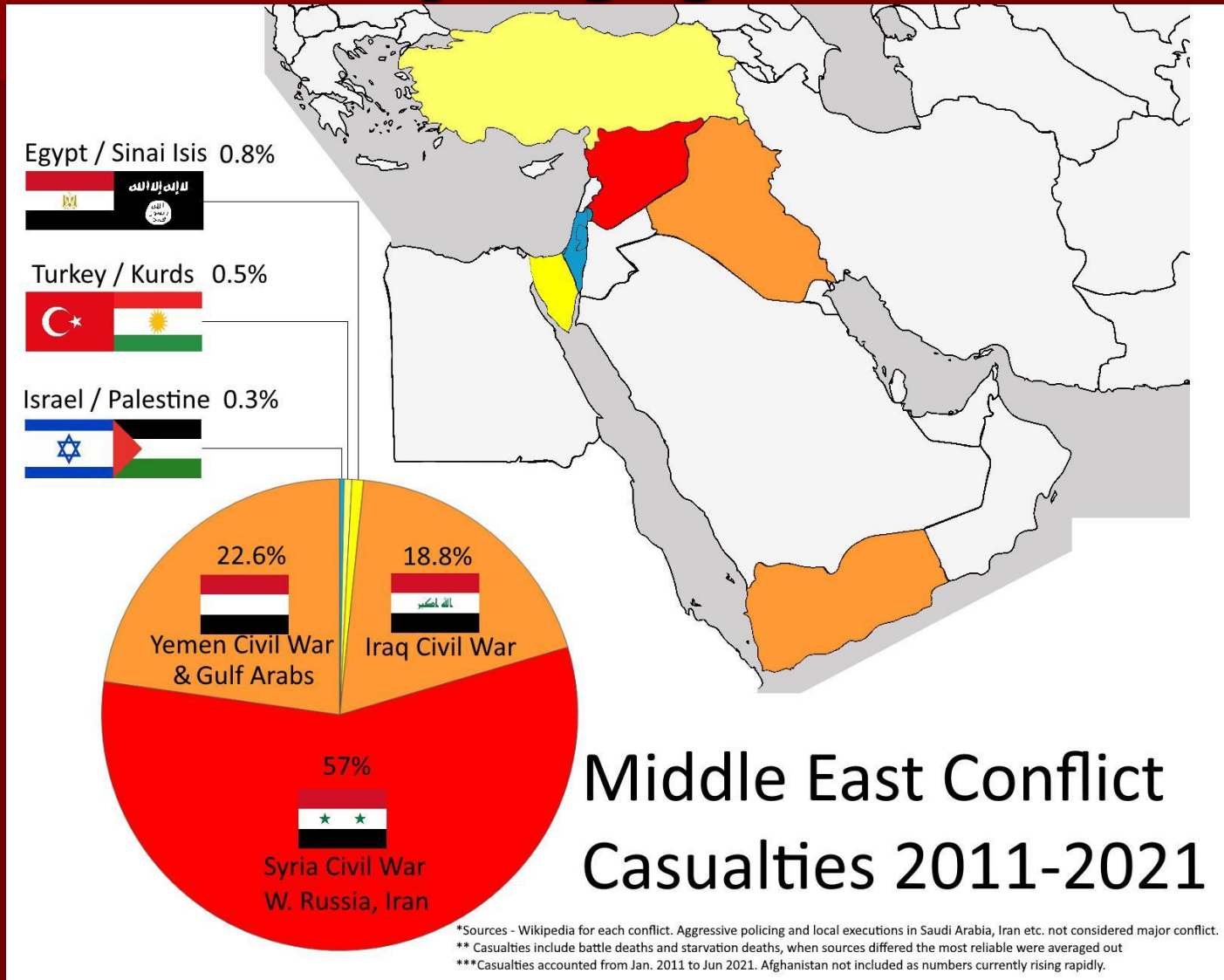

Blízkovýchodní konflikt nebo konflikty?

- *Izraelsko-arabský* (konvenční války se sousedy od r. 1948 – války v letech 1948-49, 1956, 1967, 1973, 1982, 2006)
- *Izraelsko-palestinský* (od r. 1948, resp. od r. 1920 – asymetrický konflikt s prvky občanské války)
- *Konflikty v Perském zálivu* (1990, od r. 2003)
- *Občanská válka v Libanonu* (1975 – 1990)
- *Konflikty mezi muslimskými zeměmi navzájem* (Irák vs. Irán, Irák vs. Kuvajt, Libye vs. Čad atd.),
- *Alžírská válka* (1954-1962) – *až čtvrt miliónu mrtvých*
- *Války v Afghánistánu* (války v 19. a 20. stol., hlavně od zač. 80. let 20. století)
- *Kurdské konflikty* (hlavně na území Iráku a Sýrie)
- *Konflikty po Arabském jaru 2011* (hlavně Libye, Sýrie, Jemen)
  - sem spadá i konflikt s ISIS (cca 2014-2019)

Současné blízkovýchodní konflikty a jejich oběti

Přes řadu rozdílů mají konflikty na Bl. Východě důležité spojnice

- Většina novodobých konfliktů má kořeny až v 19./20. století, nikoliv v dobách „pradávných“ (biblických, novozákonních atd.)
- Ve většině případů NEvznikly primárně kvůli náboženství, ale skrze **spor o území**, resp. dominanci určitého národa/etnika na určitém území, jsou to tedy moderní **NACIONALISTICKÉ** konflikty
- Až do počátku 20. století nebyly mezi muslimy, židy a křesťany na Blízkém východě výraznější problémy
- Náboženství začalo hrát v konfliktech výraznější roli až v průběhu **politizace náboženství ve 20. století** (zhruba od 70. let)
- Většina ze současných blízkovýchodních konfliktů má kořeny jak **v domácí politice**, tak stále nesou důsledky **koloniálních aktivit západního světa** (první pol. 20. stol.: Británie a Francie) a **studené války** (1946 – 1990, USA a SSSR)
  - politika v duchu „rozděl a panuj“, podpora nedemokratických režimů, import západních ideologií atd.

- Současná komplikovaná a nebezpečná situace je důsledkem řady okolností a procesů → blízkovýchodní dění tak nelze zjednodušovat do černobílých schémat
- K pochopení blízkovýchodního vývoje nestačí pouze sledovat zprávy a noviny, ale je třeba znát jak **soudobý kontext** dění, tak **moderní historii**
- Jednostranný či tendenční přístup nelze vyčítat těm, kdo mají s konfliktem osobní sepětí, případně od něj nemají odstup
- Pokud se však podobné stereotypy a dezinformace začnou objevovat i u **některých politiků, historiků, politologů, diplomatů** apod., není to v pořádku

České pohledy na izraelsko-palestinský konflikt

- Vyvážené postoje a snaha postihnout konflikt v komplexitě je mezi osobnostmi českého veřejného života, hlavně politiky, velmi výjimečné. Výjimkami jsou např. bývalí ministři zahraničí: *Karel Schwarzenberg* nebo *Zdeněk Petříček*.
- Většina dnešního politického mainstreamu od Zemana, přes politiky ODS, TOP09, Lidovce zaujímají velmi tendenční postoje. Není překvapující, že na rozdíl od Schwarzenberga žádný z těchto politiků Izrael systematictěji nezná ani nenavštěvoval.
- Specificky jednostranné české postoje vůči Izraeli jsou kombinací pozitivních i horších českých přístupů:
  - pozitivní vazby TGM a disidentů kolem Havla k židům
  - romantizace česko-židovského soužití
  - idealizace dějinných událostí (dodávky zbraní Izraeli)
  - komplexy Čechů z vlastního geopolitického osudu (např. mnichovský komplex)
  - silná islamofobie (Izrael se může stát přitažlivý i pro antisemity)

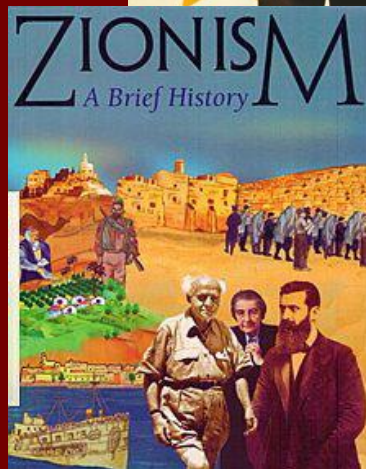

Blízkovýchodní konflikty souvisí se vznikem konceptů moderního národa a nacionalismu v důsledku osvětlení

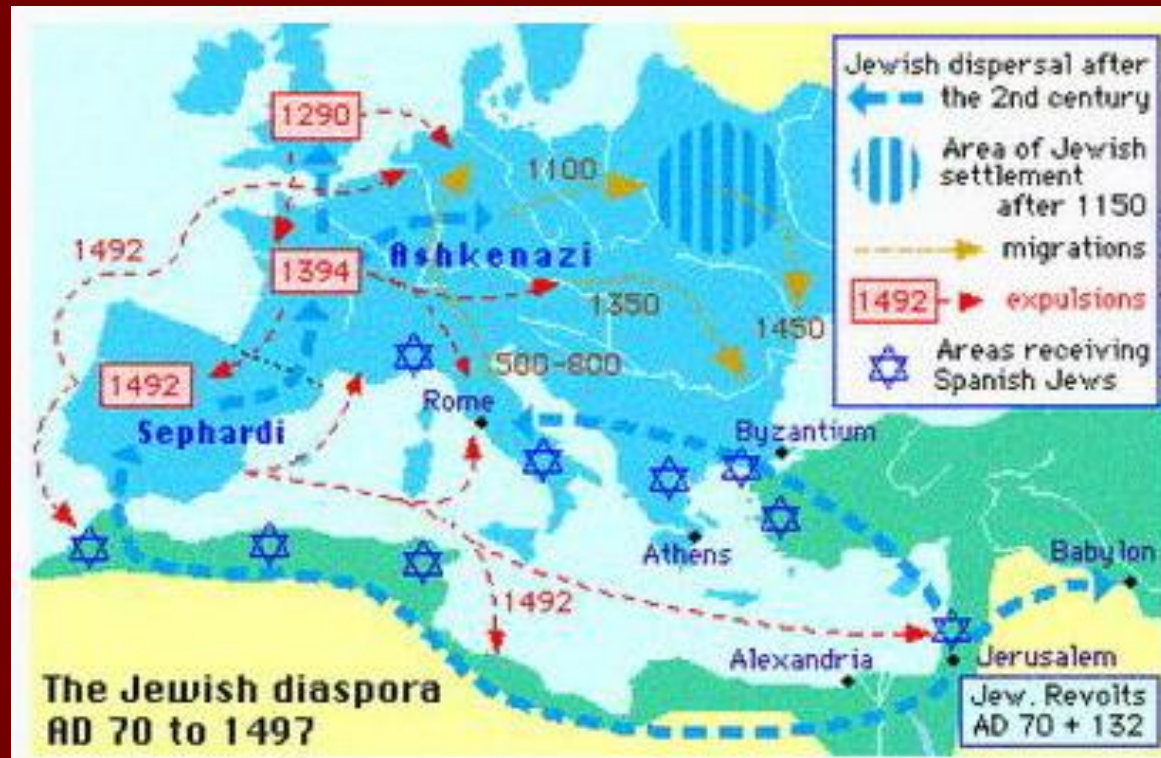
Nové fenomény konce 19. stol.: sionismus a arabský nacionalismus

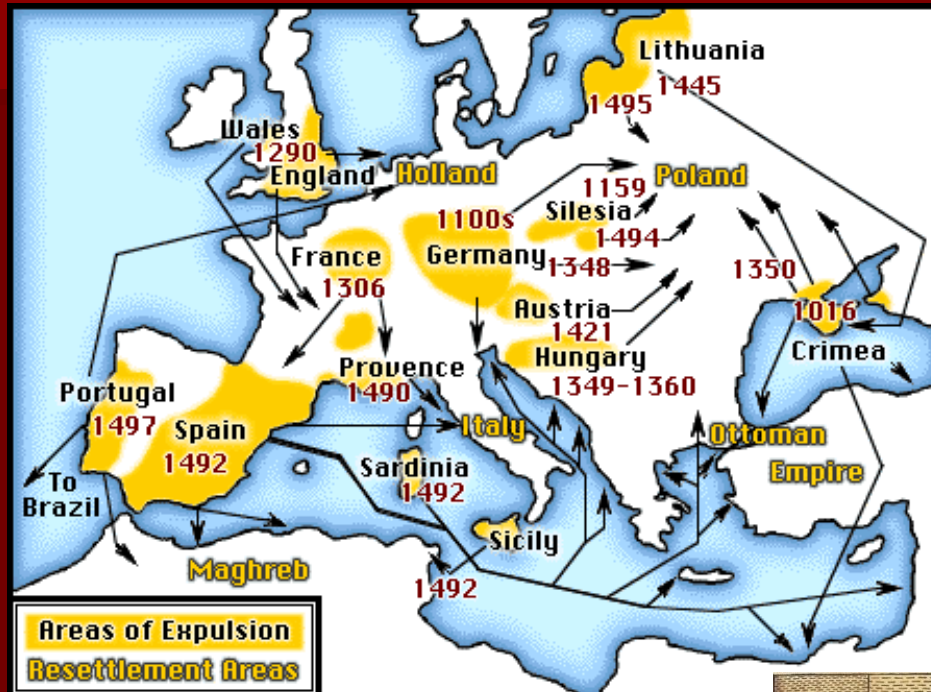

Židovství v diaspoře před vznikem sionismu

- Od roku 70 n.l. (porážka židovského povstání Římany) se velká část Židů uchyluje do exilu (diaspory) – jejich situace v různých částech světa je odlišná
- Antisemitismus je přítomen hlavně v křesťanské Evropě – Židé často lidé podřadné kategorie, život v izolaci a ghettech

Dlouhá historie křesťanského antisemitismu a tradiční stereotypizace židů

Tradiční obvinění židů:

- „krevní pověra“ (blood-libel)
- znesvěcování hostií
- trávení studní
- šíření moru a nemocí
- později „židovská světovláda“

—Legend of the Jew calling the Devil from a Vessel of Blood.—Fac-simile of a Woodcut in Boissieu's "Histoires Prodigieuses." in 4to, Paris, Annet Bnere, 1660.

Teologické základy křesťanského antisemitismu:

- **Jan Zlatoústý** (344–407)

Židé jsou nejhorší ze všech lidí. Jsou chlípní, nenasytní a lakotní. Jsou to proradní vrazi křesťanů a uctívači d'ábla. Jejich náboženství je zkažené... Židé jsou odporní vrazi Krista, a kdo zavraždí Boha, ten již nemůže svůj hřích odčinit ani nemůže počítat se shovívavostí a odpuštěním.

- **Sv. Augustin** (354–430)

Věrným obrazem Žida je Jidáš Iškariotský, jenž zaprodal Pána za pár stříbrných. Židé nikdy duchovně neporozumí Písmu a navždy ponесou vinu za Ježíšovu smrt, protože jejich otcové zabili Spasitele.

- **Tomáš Akvinský** (1225–1274)

Protože Židé ukřižovali Pána, je zcela legitimní ponechat je navždy v otroctví.

- **Reformace: Martin Luther** (1483–1546)

Podpalte jejich synagogy, a co neshoří, mělo by být zaházeno hlínou, aby nikdy nikdo z toho nemohl zahlédnout ani popel či kámen... aby Bůh věděl, že jsme křesťané... Měly by být umístěny pod jednu střechu nebo ve stáji stejně jako Cikáni, aby si uvědomili, že v naší zemi nejsou pány, jak se vychloubají, ale ubohými zajatci, jak si na nás u Boha neustále stěžují v hořkém nařikání...

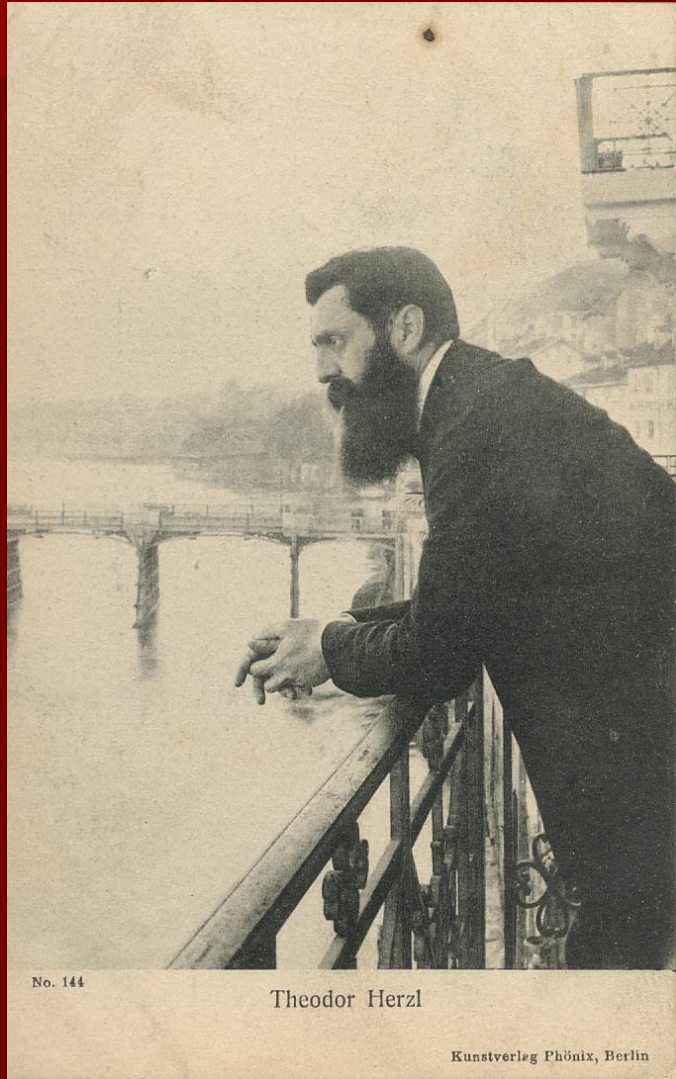

Proměny židovství v průběhu osvícenství

- Obecně je židovská společnost v diaspoře velmi zbožná a vzhledem k charakteru židovství a velkému důrazu na studium Tóry a Talmudu i gramotná a často vzdělaná
- V 18. a 19. století osvícenství proniká i do židovských komunit – **HASKALA** – hlavním předstevitelem berlínský židovský filosof Moses Mendelssohn (1729–1786)
- Důsledkem osvícenství je snaha části Židů o **EMANCIPACI**: rovnost, svobodu, budování moderní společnosti a často i integraci do většinové společnosti (**ASIMILACI**), ale také sekularizaci → potlačení moci rabínů, zjednodušení náboženství, odklon od jidiš a ortodoxního judaismu
- v židovském prostředí s velkou zkušeností útlaku se projeví nové směry západního politického myšlení → velmi silné jsou **emancipační – osvobozující** související s liberalismem či levicí – socialismus, komunismus, bundismus..
- Naopak **religiózní židovské komunity** – hlavně ve východní Evropě – se uzavírají více do sebe, vymezují se proti modernitě a vše co ji provází a posilují svůj náboženský charakter – jedním z největších předmětů jejich kritiky se stane nová ideologie v židovském prostředí – židovský nacionalismus, neboli SIONISMUS

Theodor HERZL (1860-1904) a spis „Židovský stát“ (1896)

SIONISMUS

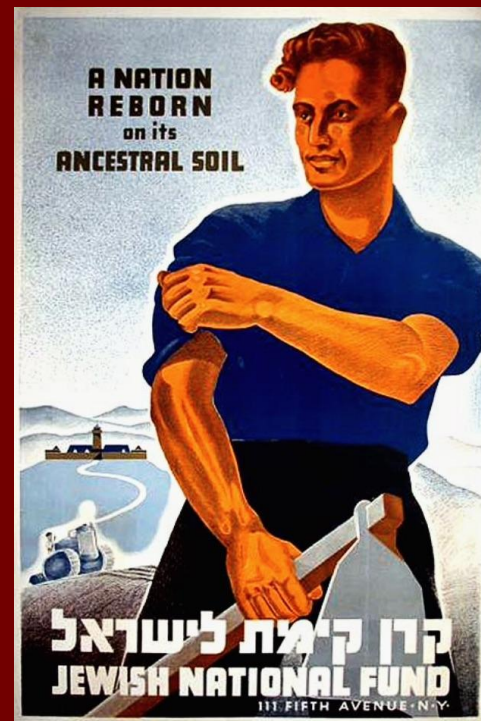
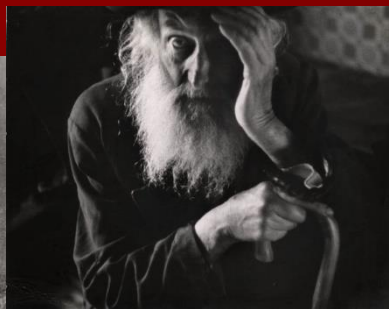
- sionismus je novodobý židovský nacionalismus a zároveň emancipační hnutí, který se konstituoval až v druhé polovině 19. století.
- sionismus nemá tisíciletou historii jako judaismus a je to hlavně politický pojem
- Základy sionismu položili myslitelé jako *Moses Hess* (1812–1875), *Leo Pinsker* (1821–1891), *Theodor Herzl* (1860 – 1904) a další, kteří sice byli etničtí Židé, ale sekularizovaní
- ti chápali sionismus hlavně jako ideu a praktický plán, který má pomoci **ochránit Židy před evropským antisemitismem**
- první sionisté byli nezřídka levicově zaměření pokrokáři s vlažným vztahem k víře svých předků, chtěli vytvořit rovnostářskou a pokrokovou židovskou společnost
- sionistou může být nejen Žid, ale každý člověk, který sympatizuje s jeho programem (křesťanský sionismus)

Proudy sionismu

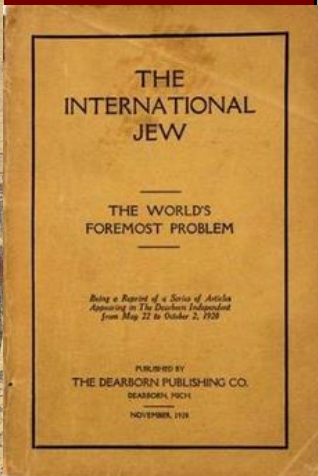
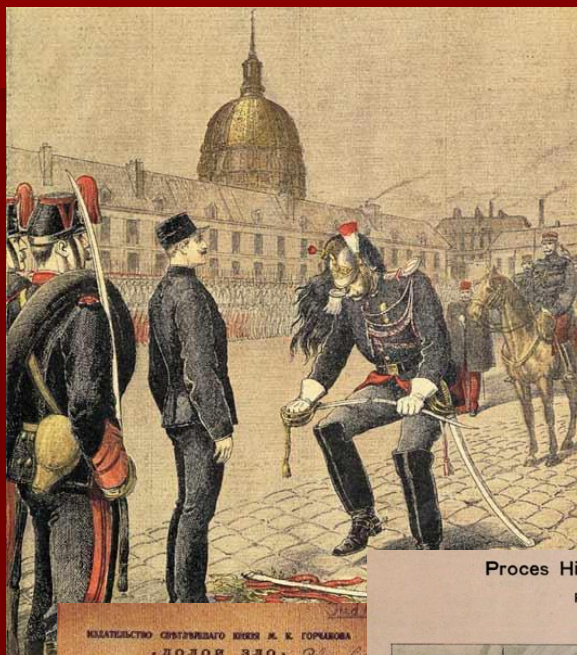
- Politický – Nordau, Herzl
- Organický – Achad Ha'am
- Radikální – Berdyczewski
- Socialistický – Syrkin, Gordon, Ben Gurion
- Revizionistický – Žabotinský, Klausner, Begin
- Náboženský – Mohilever, Reines, Kúk

Obraz „tradičního diasporního žida“ z pohledu sionistů a snaha o vytvoření „nového žida“

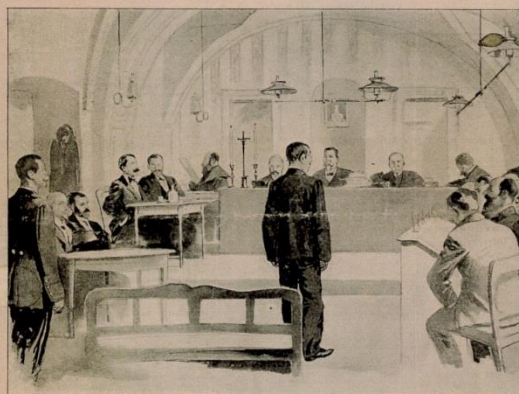

Oživení evropského antisemitismu na přelomu 19. a 20. století a Dreyfusova aféra (1896)

Proces Hilsnerův před porotou kutnohorskou.

Počátek soudního líčení dne 12. září.
(Kresba dle skutečnosti od němebo ilustrátora.)

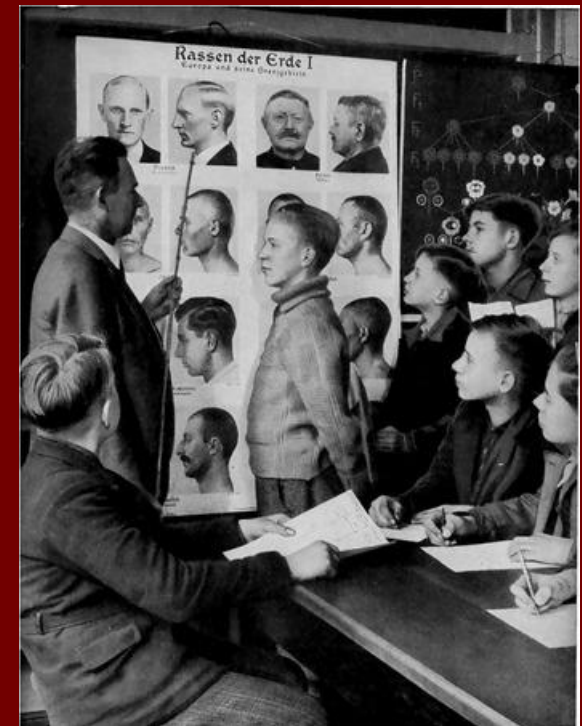
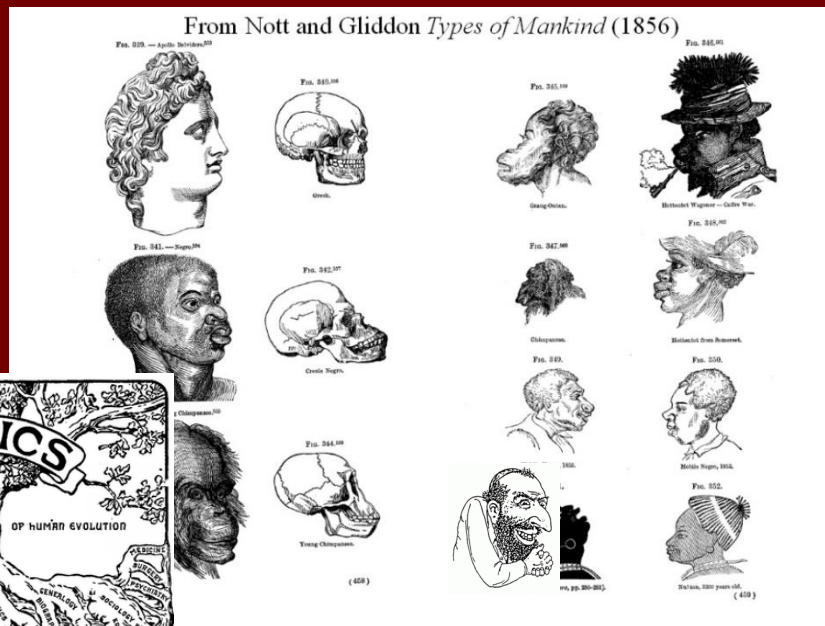

„Obžalovaný Leopold Hilsner, povstál!“

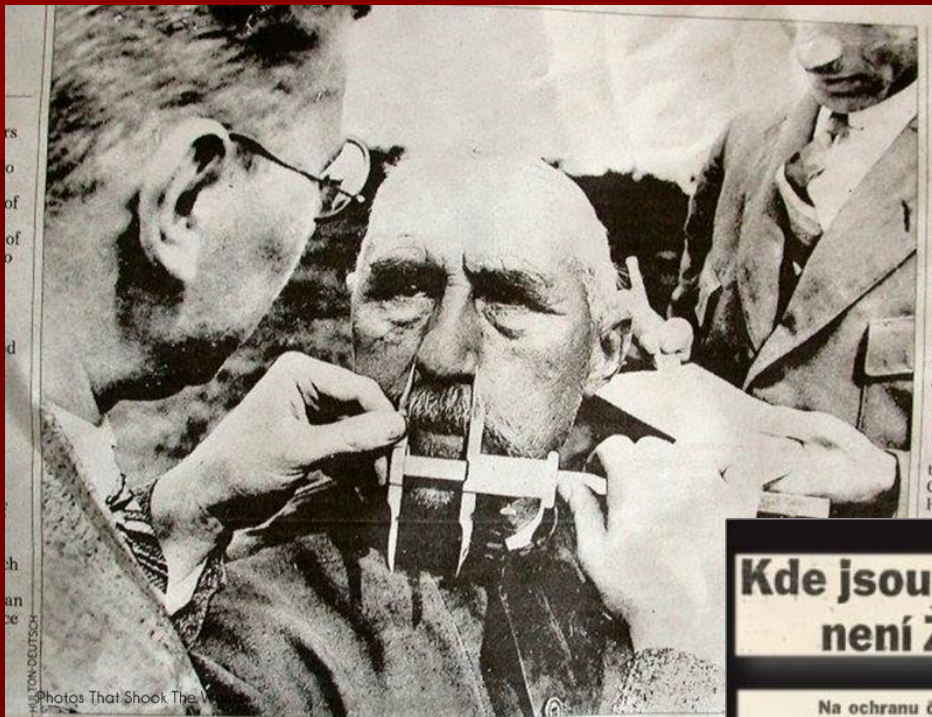
Vznik rasismu a rasového antisemitismu v 19. století

- Reinterpretace Darwinových materialistických teorií **sociálními darwinisty** → pseudověda, která má pomoci obhajobě kolonialismu, kdy je nejvyšší rasou „bílá“, která má tak zvláštní oprávnění vůči rasám jiným
- Joseph Gobineau (1816-82), Robert Knox (1798-1862), H. S. Chamberlain (1855-1927) a další → koncept „árijské rasy“ kam židé nespádají

Rozvoj rasového antisemitismu – cesta k Holocaustu

The misapplication of science: a German has his nose measured to determine his race, in about 1938

**Kde jsou vysoké ceny,
není Žid daleko**

**Židovství křečkové
v Klatovech**

**Na ochranu českého lidu.
Zostření protizhidozských
opatření v Protektorátě.**

Veřejné označení pro všechny Židy, uzavření synagog
a ostrá opatření proti všem židomilcům.

Drzé počínání Židů

Jak je to se Židy na nádražích.
V pardubické nádražní restauraci mají Židé vyhrazeny dva stoly. – Židé
dosud drze nosí odznaky NS. – A co je to za pouťové strakce?

Musím sedět v divadle vedle Žida?

Židi keřasují

Židům nepřístupno!

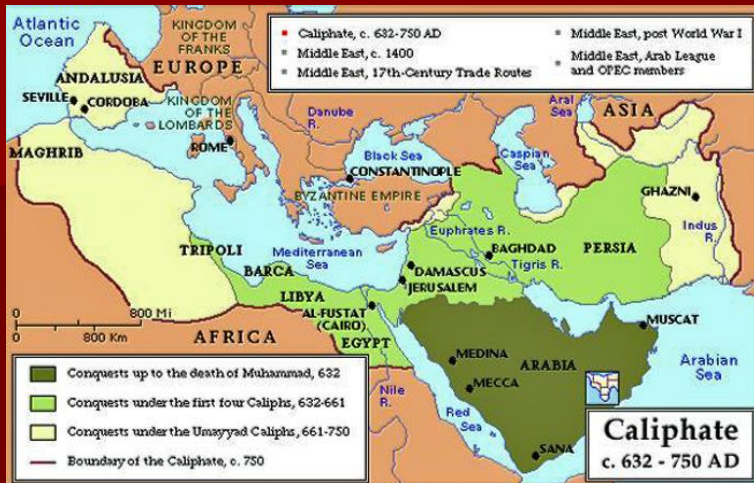
Ochránce Židů v Týně n. Vlt.

Mezinárodní Žid - očima umělce.

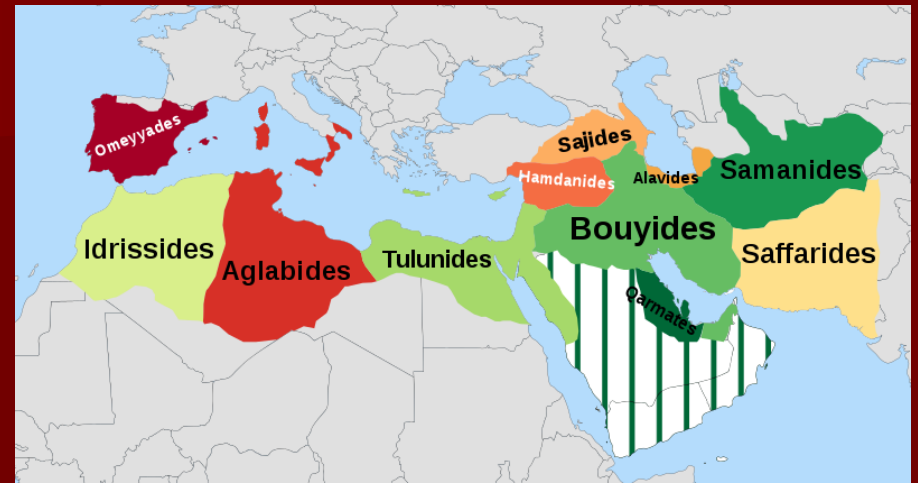

ARABOVÉ PŘED VZNIKEM NACIONALISMU

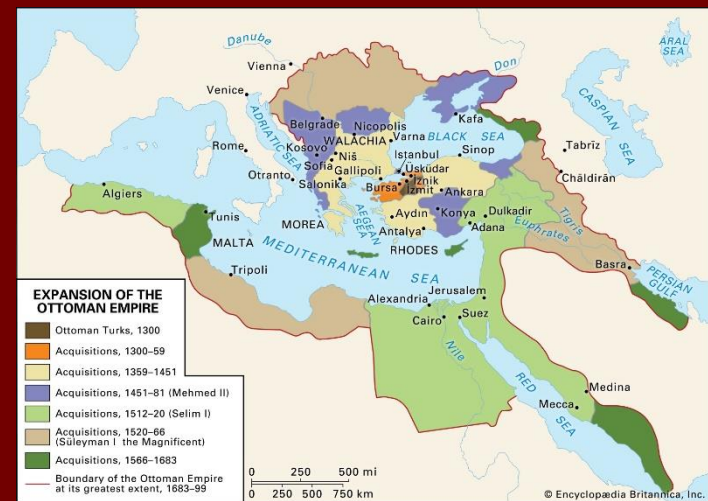
Expanze chalífátu (632-750)

Dezintegrace chalífátu (od 850)

Křížové výpravy (1095-1291)

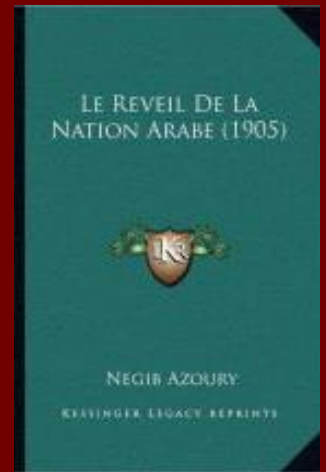

Osmanská říše (1299-1922)

ZROZENÍ ARABSKÉHO NACIONALISMU a v jeho rámci PALESTINSKÉHO NACIONALISMU

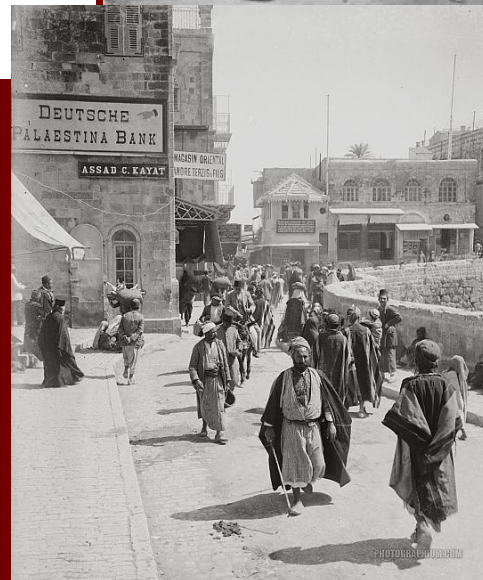
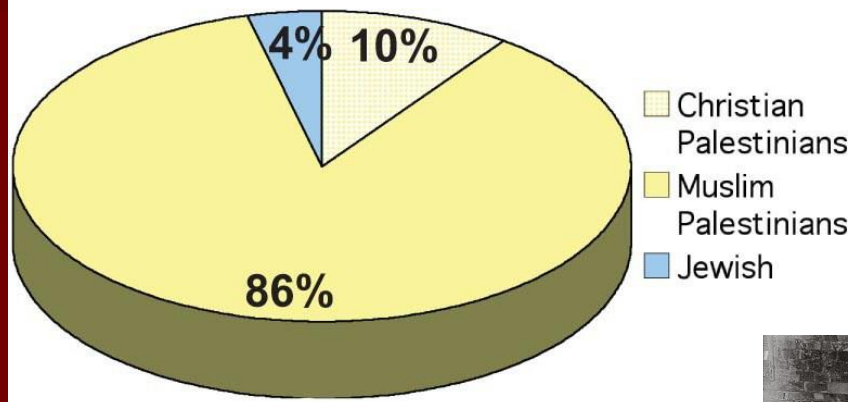
- Důležitá kniha od palestinského arabského myslitele **Nadžíba Azúriho**: „Probuzení arabského národa“ (publikována 1905 v Paříži)
- apeluje na všechny Arabů v Osmanské říši k vytvoření velkého arabského království zahrnující Sýrii, Irák a arabský poloostrov
- varuje před konfliktem nacionálních ambicí na Blízkém východě a před sionismem

Palestina na přelomu 19./20. století

A LAND WITHOUT A PEOPLE &
A PEOPLE WITHOUT A LAND?

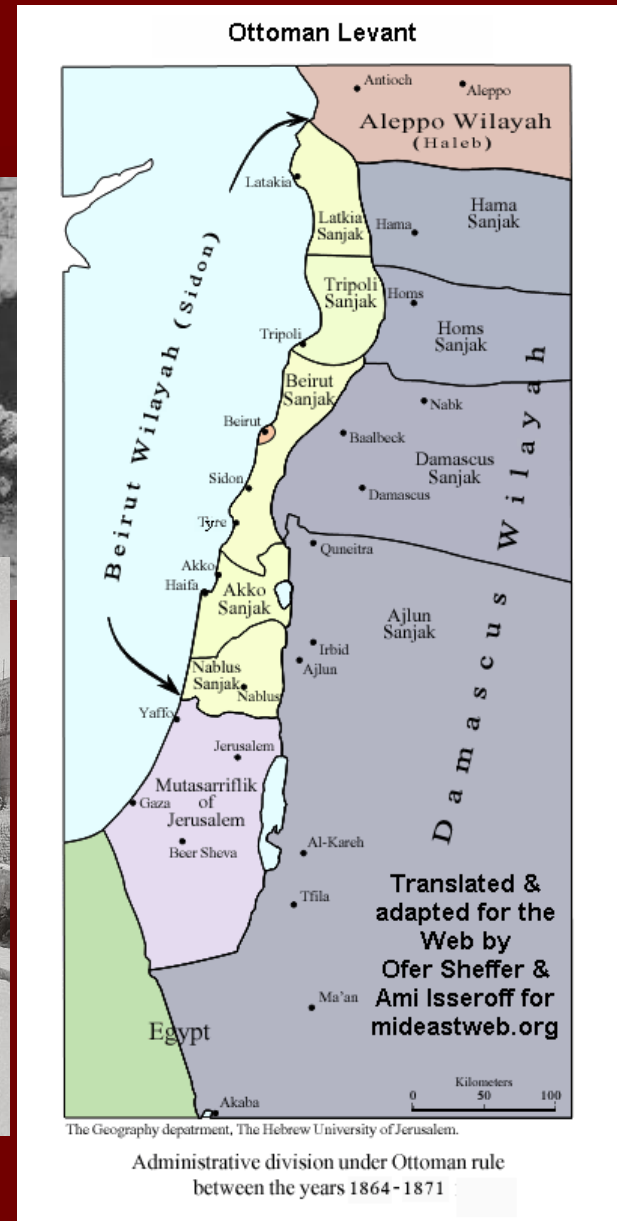
Population of Palestine in Late 1800s

Dokumentární filmy:

https://www.youtube.com/watch?v=q01_zotBbgw

https://www.youtube.com/watch?v=vSwCPbxHRYE&list=PLZzclxHDHBVseQCqK-GQe1AniTaNpeZ_v

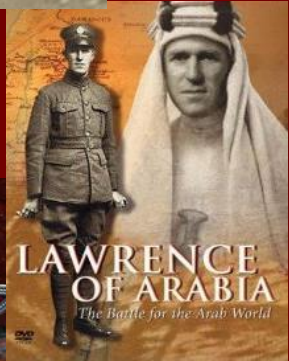
Moderní Blízký východ stojí na troskách Osmanské říše

První světová válka na Blízkém východě

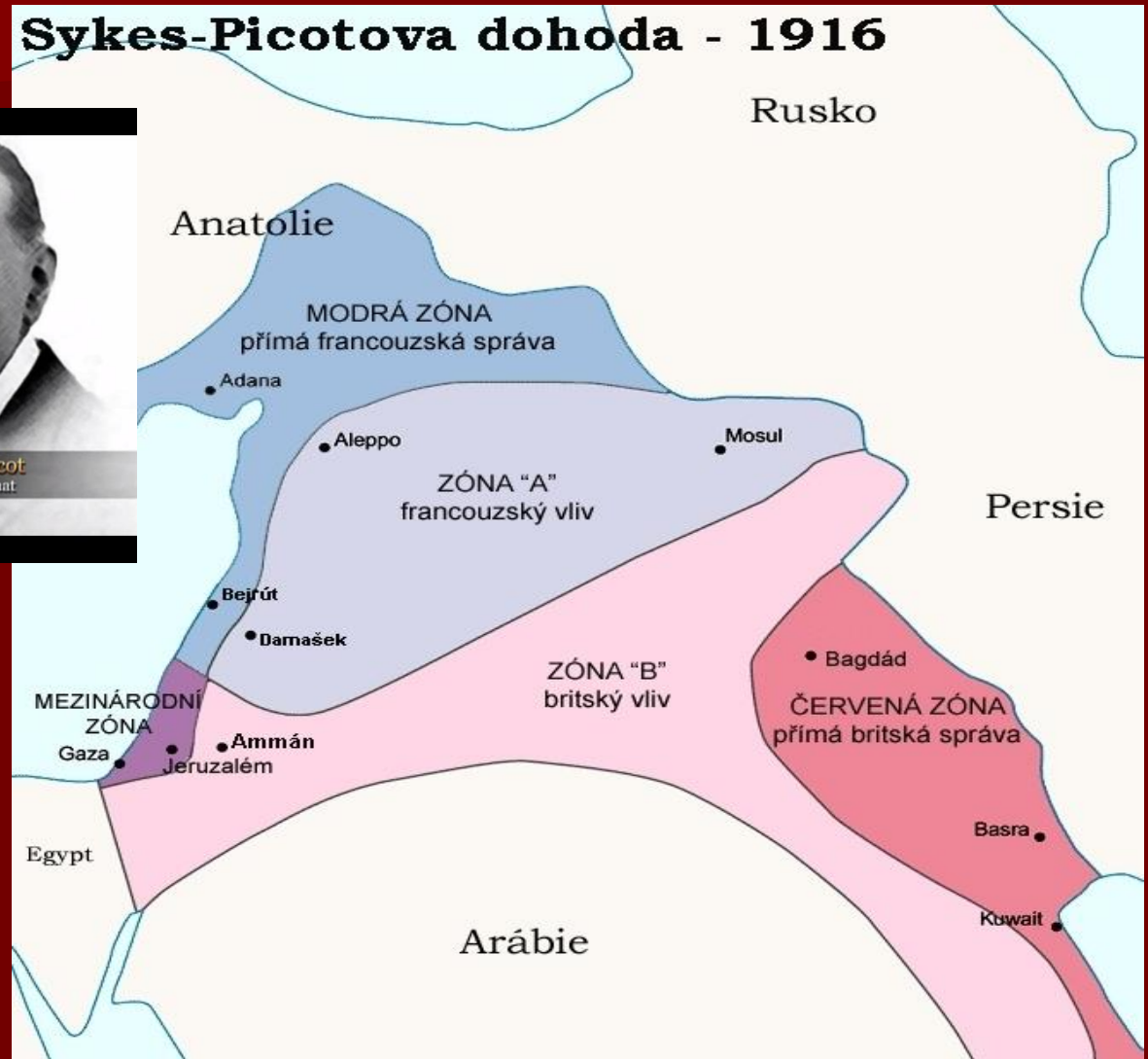
- Osmanská říše bojuje na straně Německa a Rakouska-Uherska
- Francouzi - a hlavně Britové - usilují o porážku Turků na Blízkém východě
- 1915 – katastrofa u Galipolli
- Britové hledají nové možnosti jak porazit Turky
- Navazují spolupráci s Araby a jejich vedením
- Arabové chtějí svůj stát, Britové jim ho slíbí za jejich pomoc při porážce Osmanů
- Viz korespondence šarífa Husajna s McMahonem, brit. vysokým komisařem v Egyptě, červenec 1915- leden 1916

Květen 1916 – tajná Sykes-Picotova dohoda

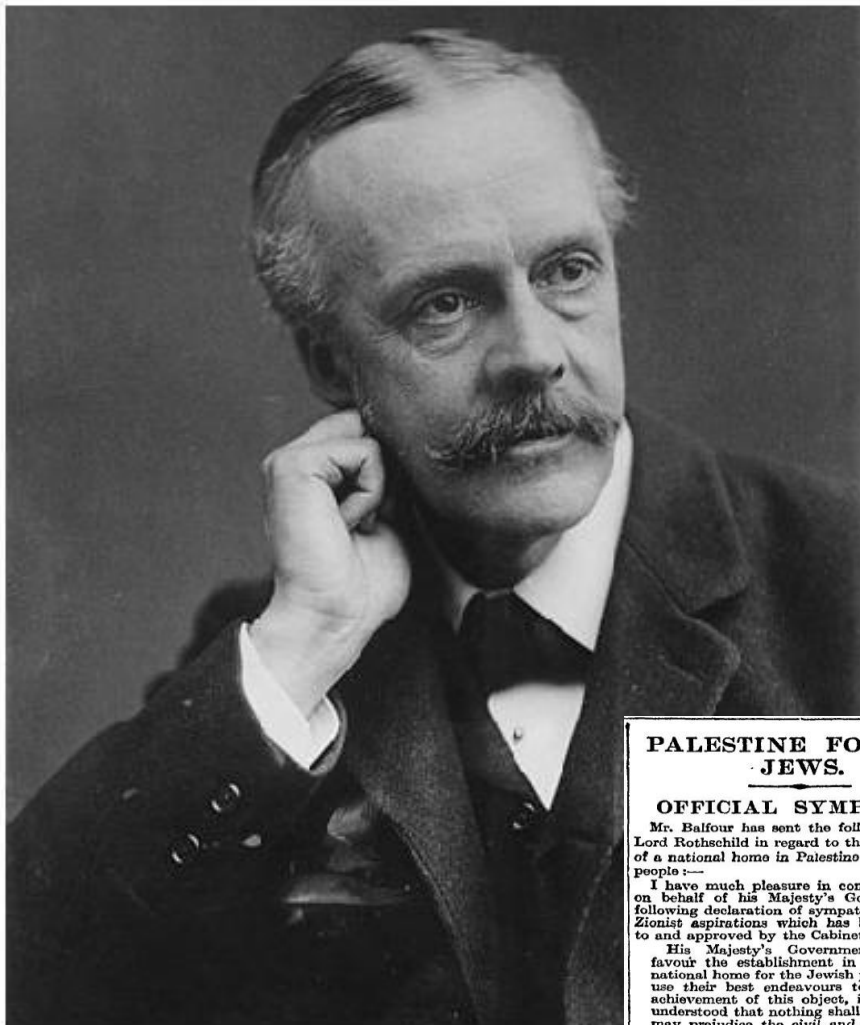
Sykes-Picotova dohoda - 1916

1920 – konference v San Remo vytvoření hranic moderního Blízkého východu v duchu Sykes-Picot

Balfourova deklarace, listopad 1917

Arthur James Balfour (1848-1930)

PALESTINE FOR THE JEWS.

OFFICIAL SYMPATHY.

Mr. Balfour has sent the following letter to Lord Rothschild in regard to the establishment of a national home in Palestine for the Jewish people:—

I have much pleasure in conveying to you, on behalf of His Majesty's Government, the following declaration of sympathy with Jewish Zionist aspirations which has been submitted to and approved by the Cabinet:—

His Majesty's Government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, and will use their best endeavours to facilitate the achievement of this object, it being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country.

I should be grateful if you would bring this declaration to the knowledge of the Zionist Federation.

Foreign Office,

November 2nd, 1917.

Dear Lord Rothschild,

I have much pleasure in conveying to you, on behalf of His Majesty's Government, the following declaration of sympathy with Jewish Zionist aspirations which has been submitted to, and approved by, the Cabinet

His Majesty's Government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, and will use their best endeavours to facilitate the achievement of this object, it being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country"

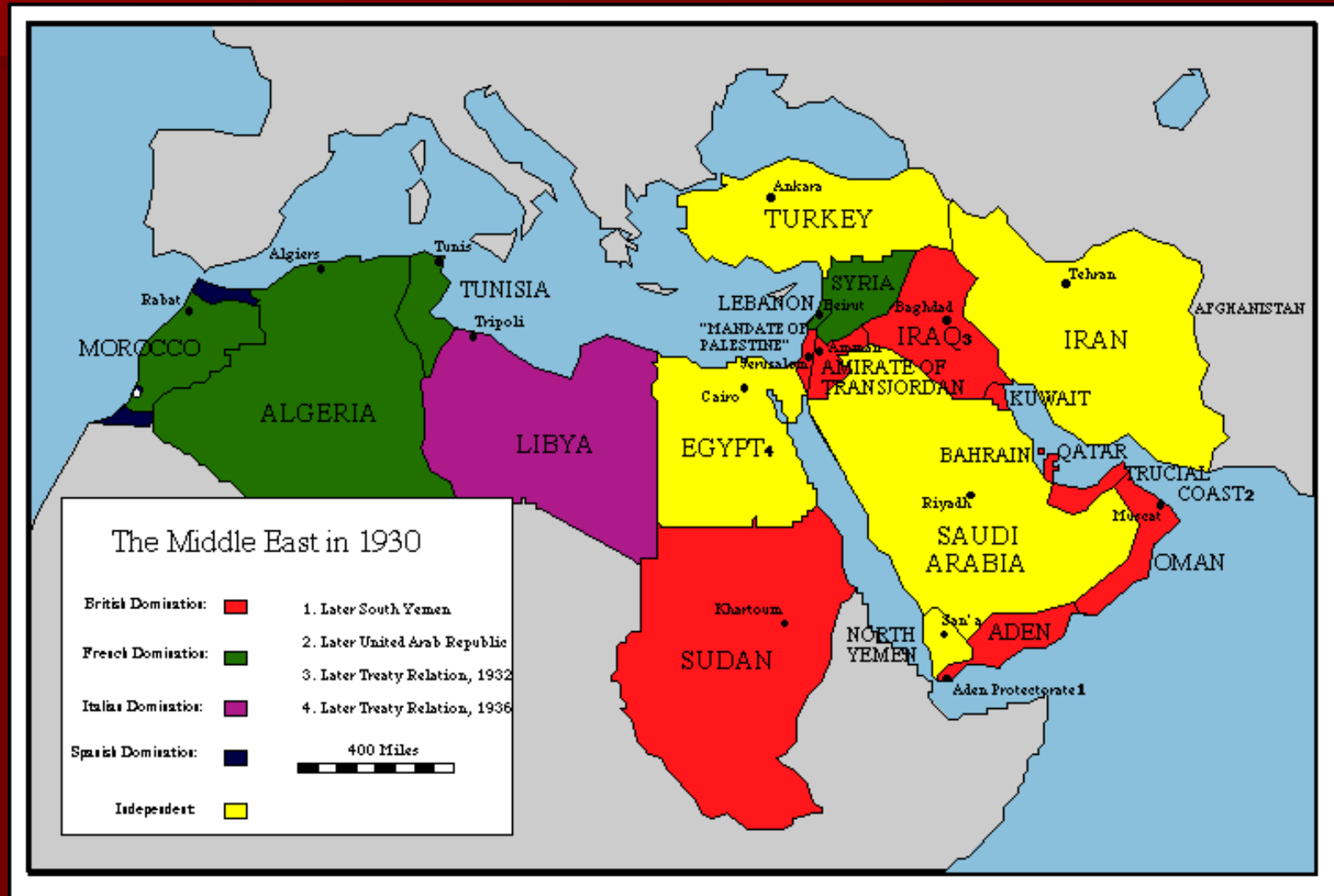
I should be grateful if you would bring this declaration to the knowledge of the Zionist Federation.

The Balfour Declaration

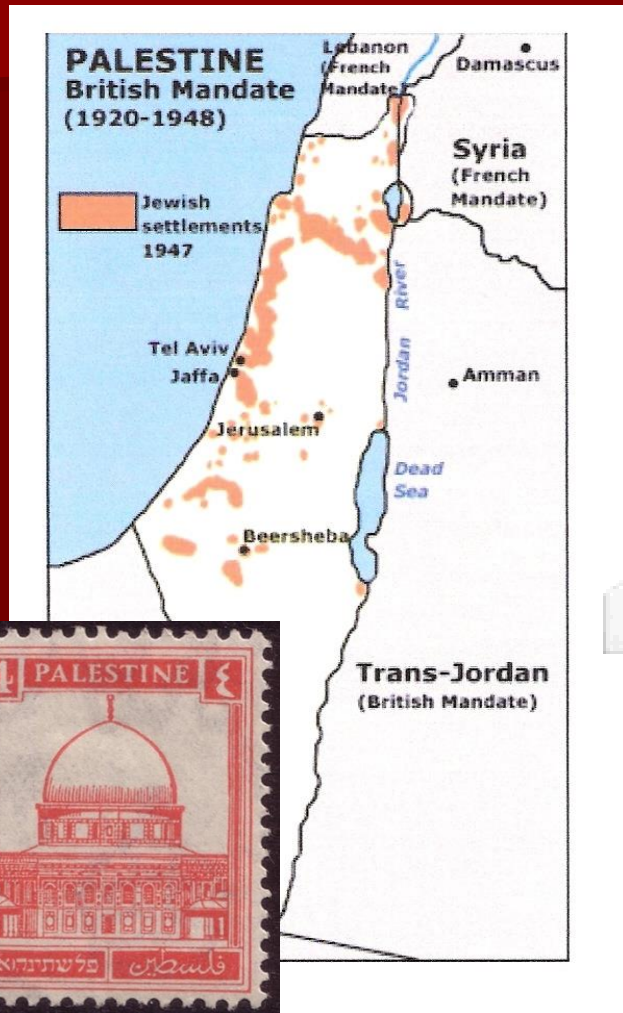

Evropská dominance na Blízkém východě mezi válkami

Britský mandát Palestina (1922-1948)

Sir Herbert Samuel

"Sionisté vytvoří pro Anglii malý a loajální židovský Ulster v moři potenciálně nebezpečného arabského nacionalismu."

*Sir Ronald Storrs,
britský guvernér Jeruzaléma*

„Alija“

sionistické přistěhovalectví do Palestiny

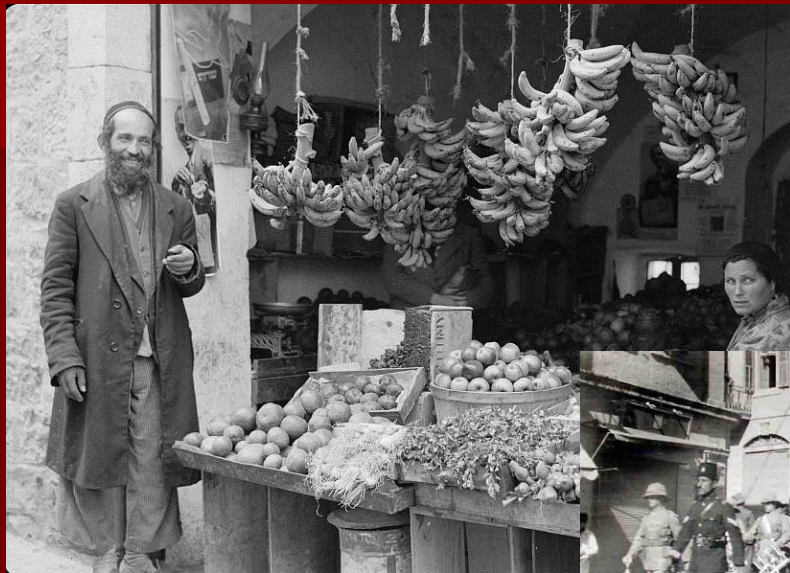
- 1. alija (1882 – 1903) – asi 35 000 osob, hlavně z hnutí Chovevej Cijon a Bilu
- 2. alija (1904 – 1914) – kolem 40 000 osob z východní Evropy, kteří přišli hlavně v reakci na antisemitismus v Rusku.
- 3. alija (1919 – 1923) – 35 000 osob, hlavně z Ruska a Polska. Reagovali hlavně na založení „Židovské národní domoviny“ Balfourovou deklarací.
- 4. alija (1924 – 1928) – asi 67 000 osob, zahrnovala především střední vrstvy z Polska osídlující velká města a Židy, kteří překročili imigrační kvóty do USA.
- 5. alija (1929 – 1939) – 250 000 lidí, hlavně sekularizovaní němečtí Židé, kteří prchali před nacisty; tato alija zásadně změnila charakter dosavadní židovské populace
- 6. a 7. alija nebo také „Alija Bet“ (1940 – 1948) – asi 100 000 osob, hlavně lidé prchající před holocaustem či po válce přicházející z koncentračních táborů; toto číslo je relativně nízké kvůli britským omezením židovského přistěhovalectví během druhé světové války.

Život v mandátní Palestině

Život v mandátní Palestině

ZÁKLADNÍ POLITICKÉ PROUDY V MANDÁTNÍ PALESTINĚ

■ ŽIDOVSKÉ SIONISTICKÉ

- Labouristický sionismus (Ben Gurion)
- Revizionistický sionismus (Žabotinský, Begin)

■ ŽIDOVSKÉ NESIONISTICKÉ

- Religiózní Židé „starého jišuvu“ (organizace Agudat Jisrael, Neturej Karta)

■ PALESTINSKO-ARABSKÉ

- Kooperace s Brity (rodina Naššašíbí)
- Vyhraněný palestinsko-arabský nacionalismus (rodina Husajní)

DĚLNICKÝ (LABOURISTICKÝ) SIONISMUS

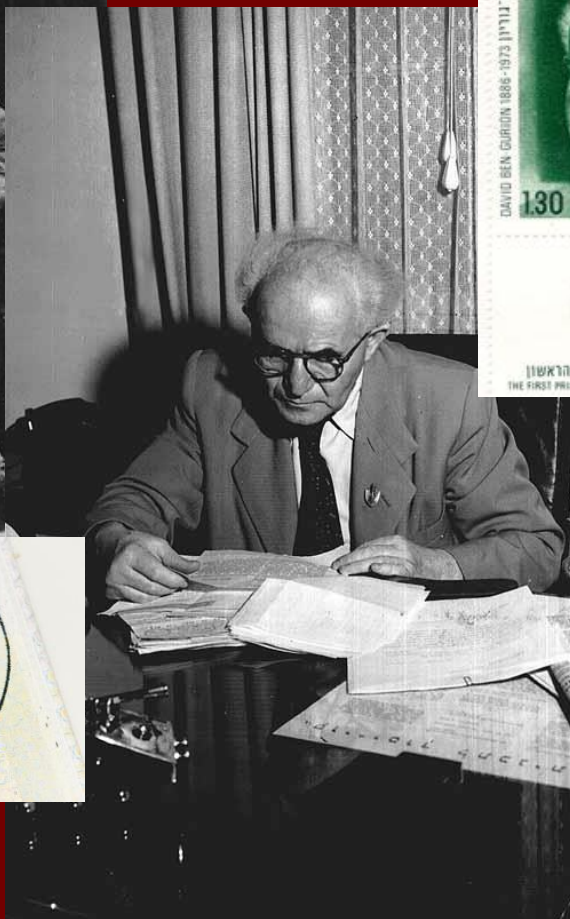
- Nejvýraznější politický proud v židovské Palestině
- Vybudování samostatné židovské dělnicko–rolnické společnosti
- Podpora masového přistěhovalectví do Palestiny
- Kolektivismus, pokrokářství, antiklerikalismus – zvláště proti ultra–ortodoxnímu judaismu (charedim)
- Důraz na spolupráci s Brity při budování židovské domoviny
- Liberální a pravicoví sionisté vnímaní jako třídní nepřátelé
- Důležité organizace spojené s labouristy: **Histadrut, Hagana, Palmach**
- Teoretici: **Syrkin, Borocho**, Politický vůdce: **Ben–Gurion**

Izrael dnes podporuje hlavně politická pravice, ve skutečnosti jsou jeho kořeny, zrod a historie až do 70. let výrazně levicové

David BEN GURION (1886–1973)

„Pokrok v Palestině“

REVIZIONISTICKÝ SIONISMUS

- Žádal „revizi“ sionismu prosazovaného Ben Gurionem a Weizmannem.
- Hlavní představitel **Vladimír Žabotinský (1880–1940)**
- co nejrychlejší vznik židovského státu, nejlépe za pomoci Velké Británie, případně i bez ní.
- Důraz na národ, sílu, soudržnost, odpor k levicovým doktrínám
- Na levicové sionisty a jejich strany a odbory pohlížel jako na „rakovinu na těle sionismu“
- Koncepce „železné zdi“ vůči Arabům

Radikalismus revizionistického sionismu

Contribute to KEREN HA
מעשר צום קרן היסוד

ארגון צבאי לאומי

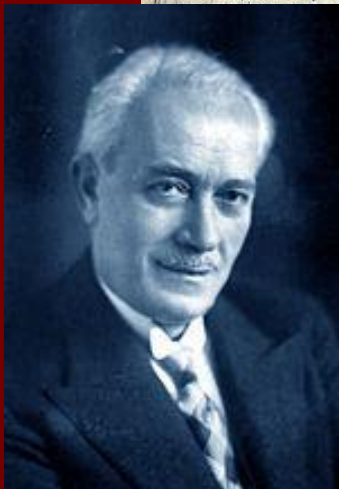
WAÏ LÉUMI BE-EREZ JISR
NATIONALE JUIVE D'
MILITARY ORGANISATION OF
poster for distribution in Central Eur

THE PALESTINE POLICE FORCE

WANTED!

Palestinská arabská politika v éře bristkého mandátu

- **Klanová politika**
klan **Al-Našašíbí**
versus **Al-Husajní**
versus **Al-Chalídí**

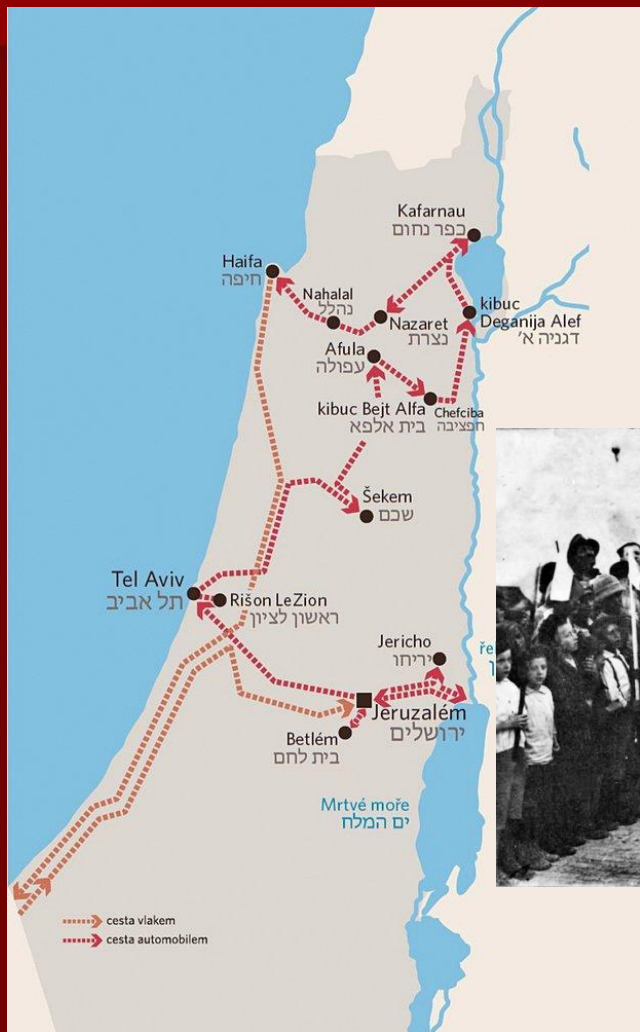

Members of the Arab Higher Committee, 1936. Front row from left to right: Raghib al-Nashashibi, Amin al-Husayni, Ahmed Hilmi Pasha, Gen. Manager of the Jerusalem Arab Bank, Abdul Latif Bey Es-Salah, chairman of the Arab National Party, Alfred Roke.

TGM v Palestině (1927)

Počátky radikálního islamismu v Palestině

šejch **Izz ad-Dín al-Kassám**
(1882–1935)

- Ideový předchůdce Hamásu
- Mládí prožil v době úpadku Osmanské říše a oslabování islámu na úkor Západu
- Chtěl ve jménu islámu bojovat proti Italům (Libye) a Francouzům (Sýrie) a později proti Britům v Palestině
- Po vzniku Muslimského bratrstva má blízko k jeho idejím
- V severní Palestině zakládá militantní organizaci „Černá ruka“ a posléze umírá v boji s Brity
- Stává se předlohou Hamásu, který podle něj pojmenovává své militantní křídlo a rakety

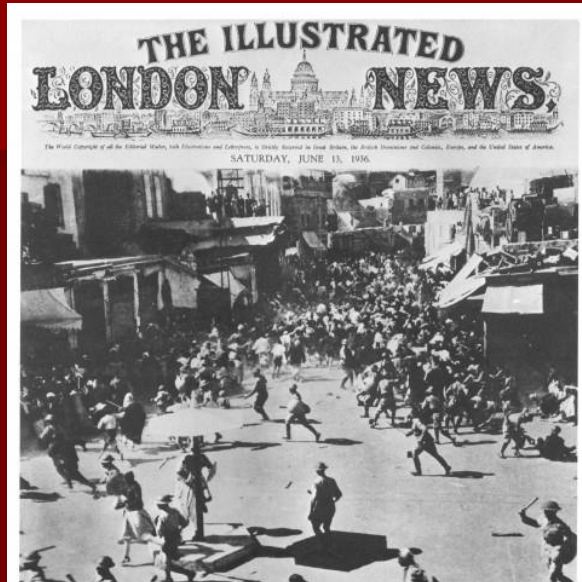

Arabské povstání v Palestině 1936-1939

Britské represe v Palestině

3. Exemplary punishment: The British Army destroy the homes of Palestinian villagers suspected of supporting the 1936–1939 Arab Revolt. Such collective punishments, conducted without due process, were given legal standing by a series of Emergency Regulations passed by British authorities to combat the Arab insurgency. An estimated 2,000 houses were destroyed between 1936 and 1940.

POLICE DOG USED IN AN ATTEMPT TO TRACK ONE OF THE BS WHO ATTACKED CAPTAIN SIGRIST; ONE OF TWO TRAINED ANIMALS IMPORTED FROM SOUTH AFRICA.

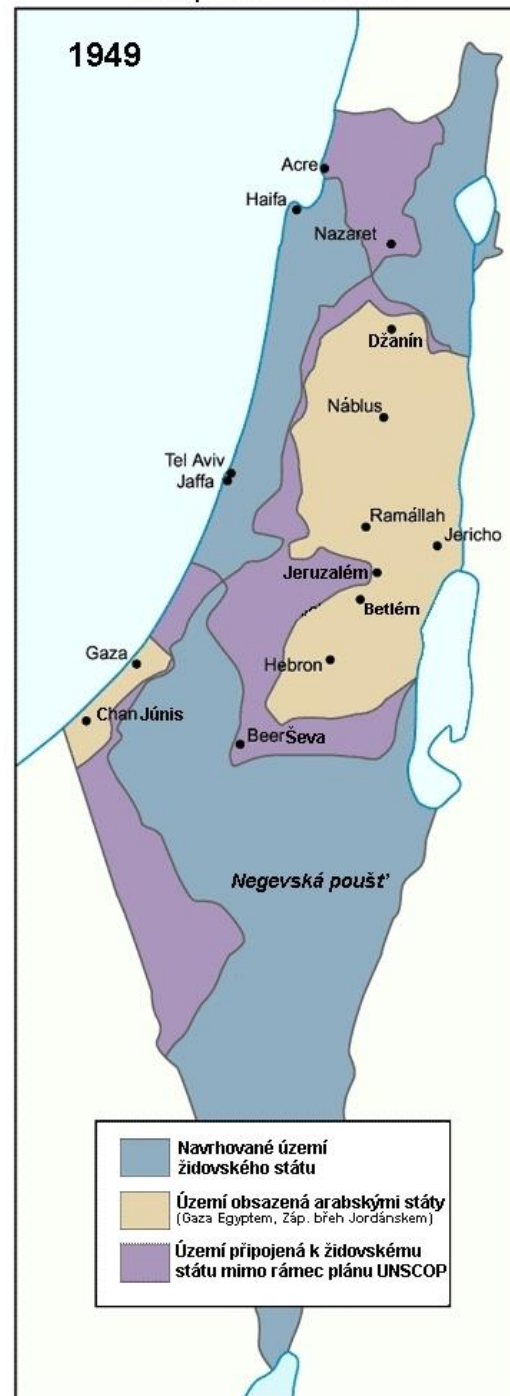

Plán UNSCOP na rozdělení Palestiny - 1947

Linie příměří z roku 1949

Palestinian Refugees: UNWRA Refugee Camps, 2001

Source of statistics: Public Information Office, UNWRA HQ, Gaza, Sept. 2001.

Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs (PASSIA)

Palestinský uprchlický exodus

Palestinští uprchlíci dnes

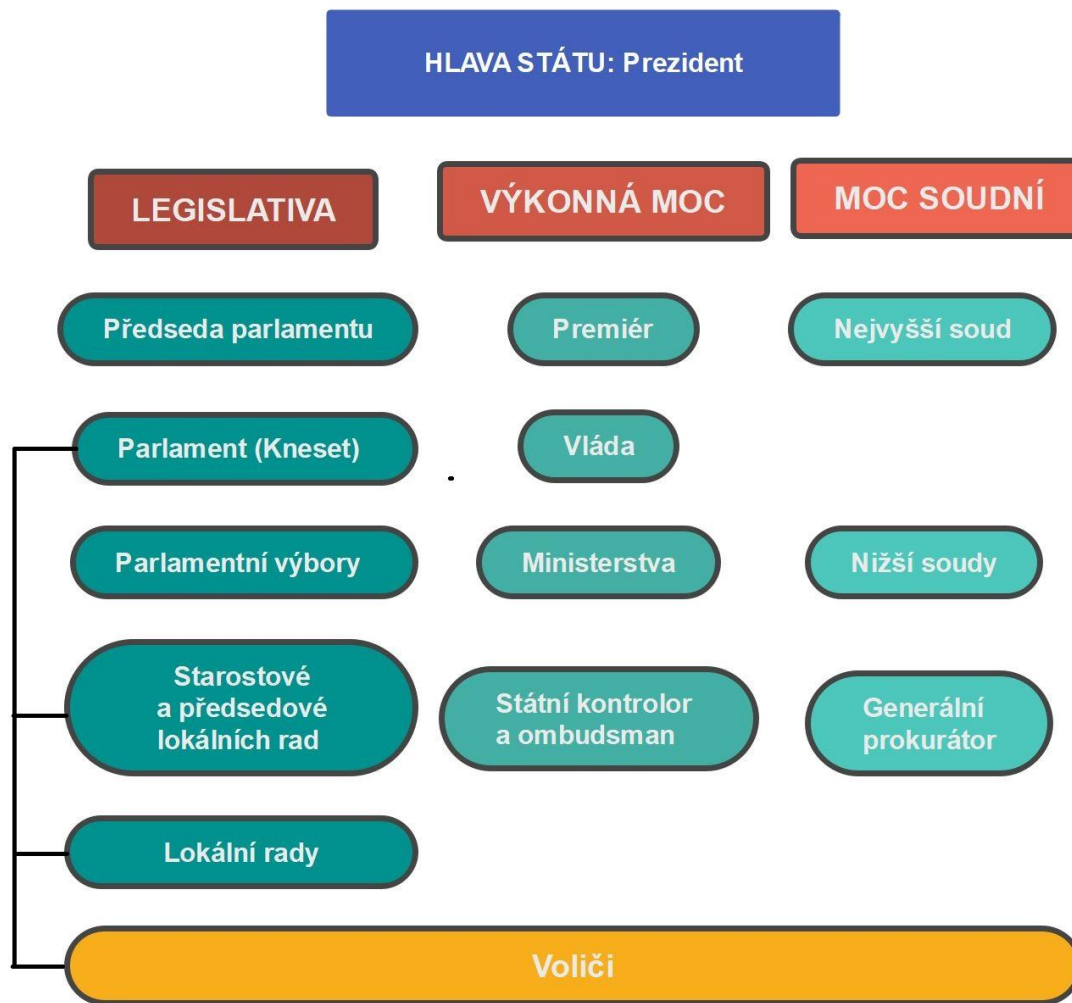

POLITICKÝ SYSTÉM IZRAELE

- Prvky britských a osmanských vlivů
- Výkonná moc v rukou vlády - výrazná role premiéra
- Symbolická role prezidenta (7 let)
- Jednokomorový parlament Kneset (120 členů, 4 roky)
  - Doposud 24 voleb do Knesetu
- Vysoce proporční volební systém
  - Od r. 2014 volební klauzule 3,25 % (do r. 1988 1 %)
    - Široké spektrum stran
    - První volby v lednu r. 1949
- Neexistence ústavy – pouze 11 „Základních zákonů“
- Často předčasné volby – nestabilita fragmentovaného systému
- Třístupňové soudnictví + náboženské soudy

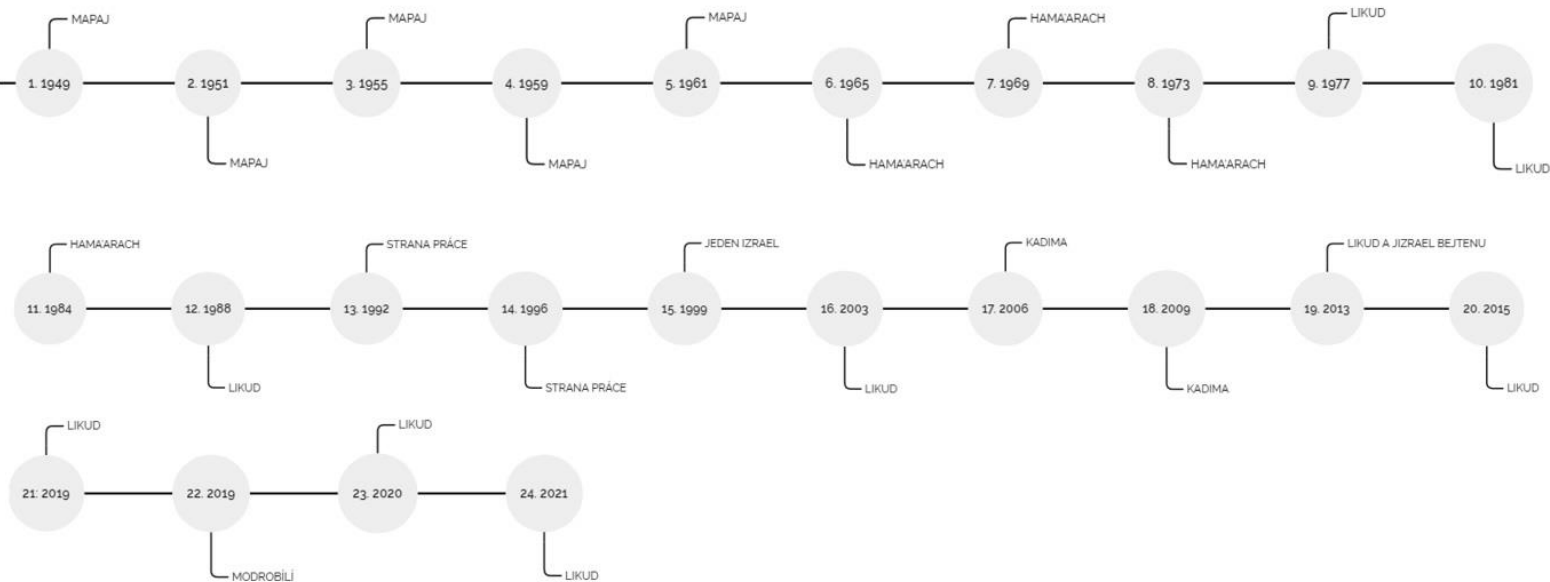

POLITICKÝ SYSTÉM IZRAELE

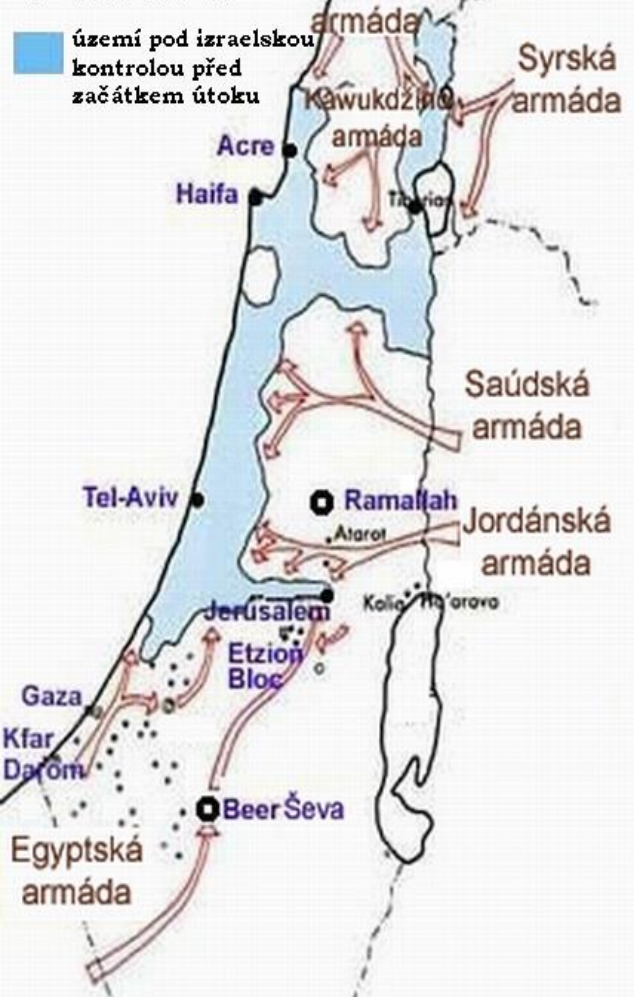
PŘEHLED VÍTĚZŮ VOLEB DO KNESETU OD r. 1949

Izraelské volby

Arabský útok na Izrael v roce 1948

Territoire encore aux mains des Israéliens au 1er juin 1948 après les attaques arabes
 Armées d'invasion arabes
 Territoires contrôlés par les Israéliens
 en juin 1948
 en novembre 1948
 en janvier 1949
 Attaques israéliennes à partir de juillet 1948

Arabsko izraelské konflikty

The Arab-Israeli conflict

1948-1949

War of Independence

- 4,000 Israeli soldiers
- 2,000 civilians
- 12,000 / 20,000 Palestinians and "several thousand" Arab soldiers.
- Exodus of a million Palestinians from their homes

Death toll

1956-1957

Sinai-Suez Campaign

- Israel: 231
- Egypt: 1,650
- Britain: 16
- France: 10

June 1967

Six-Day War

- Israel: 776
- Egypt: 15,000
- Jordan: 6,000
- Syria: 1,000
- 500,000 Palestinians displaced

1967-1970

War of Attrition (Suez Canal)

- Israel: 600 / 1,400
- Egypt: 2,882

October 1973

Yom Kippur War

- Israel: 2,668
- Egypt: 7,700
- Syria: 3,500

March 1978

Operation Litani (Lebanon)

- Israel: 18
- Lebanese and Palestinians: 1,200

June-Sept, 1982

First Lebanon War (Lebanon)

- 670 Israelis
- 17,825 Arabs killed

April 1996

Grapes of Wrath (Lebanon)

- Hezbollah and Lebanese: 175 killed

July-August 2006

2nd Lebanon War

- Israelis: 160 killed
- Lebanese: 1,200 civilians
- 118 soldiers

Dec 08 - Jan 09

Operation Cast Lead

- Israelis: 16 killed
- Palestinians: 1,440 killed
- 926 civilians

12 July 2014

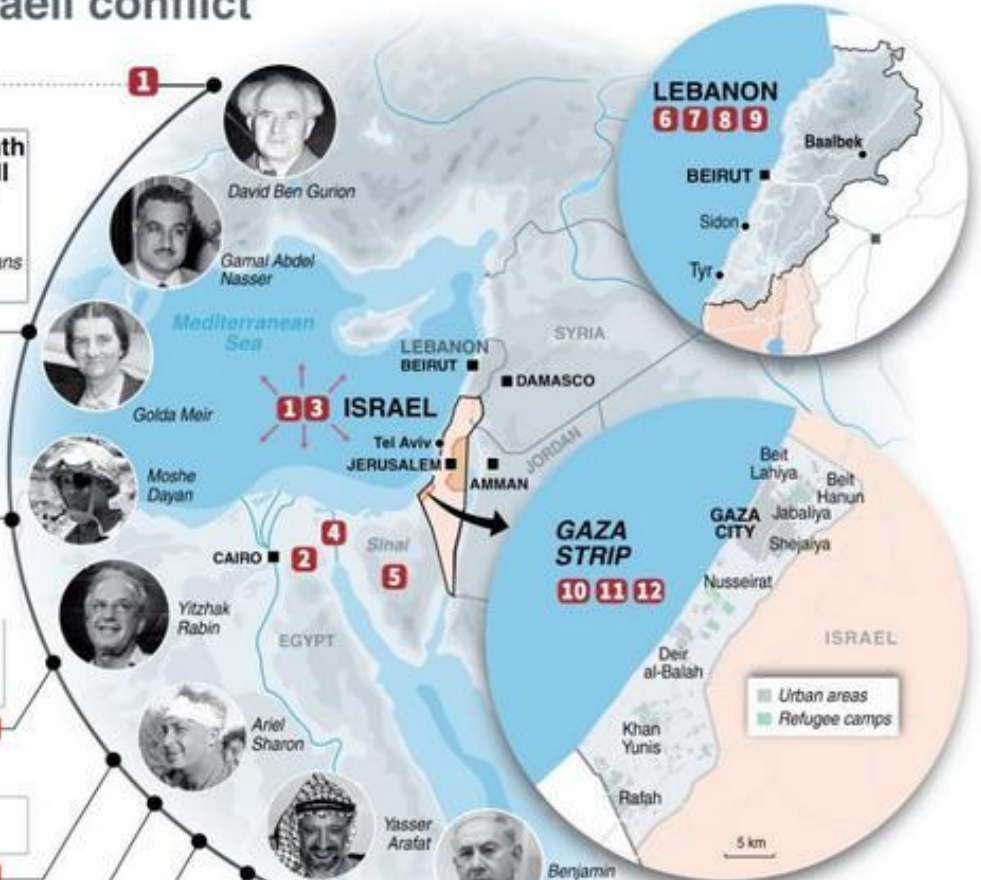
Operation Protective Edge

- Palestinians: more than 1,000 killed
- Israelis: 43 soldiers + 3 civilians

11 Nov. 2012

Operation Pillar of Defense

- Israelis: 6 killed
- Palestinians: 177 killed

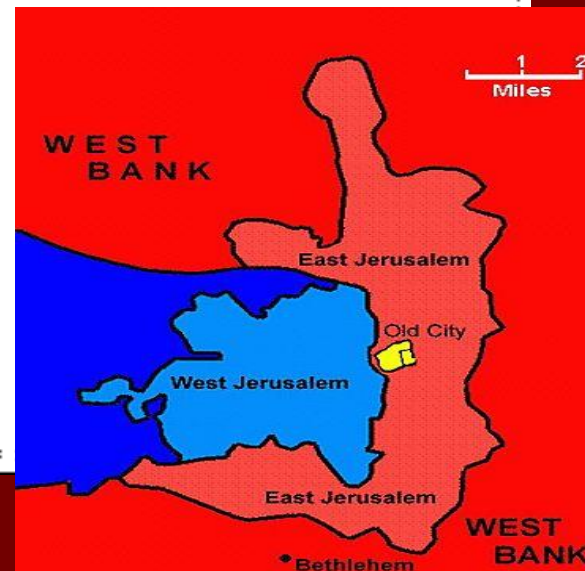
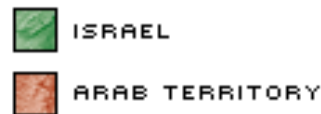

Hranice Izraele 1949-1967 a rozdělený Jeruzalém

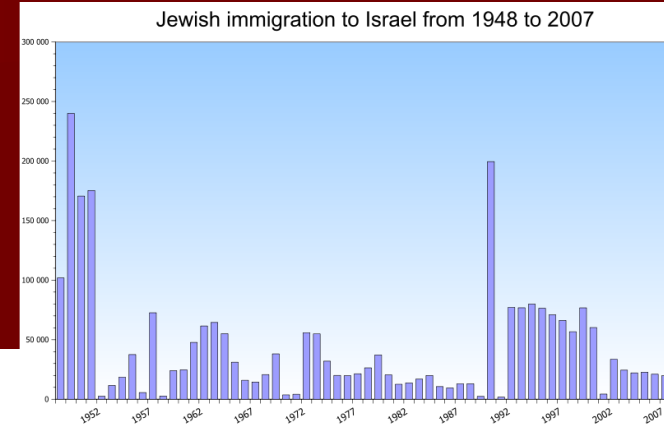
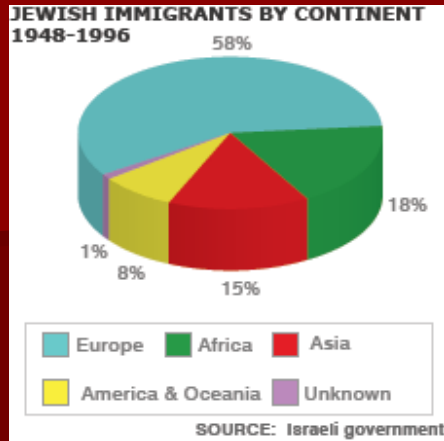

1949

▶ 1948 - 1949 WAR

Imigrace do Izraele (aliya)

IMMIGRATION OF JEWS - 1948 - 2006

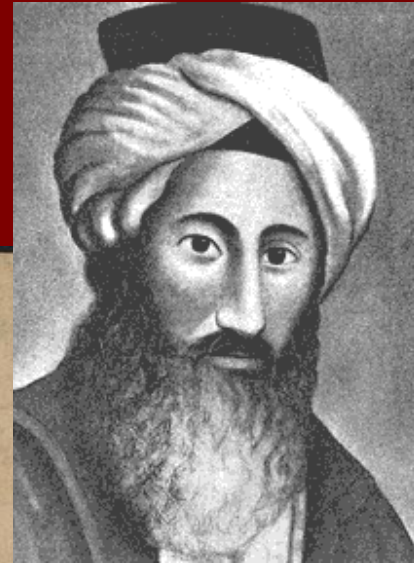
Thousands

SOURCE: Central Bureau of Statistics, Israel

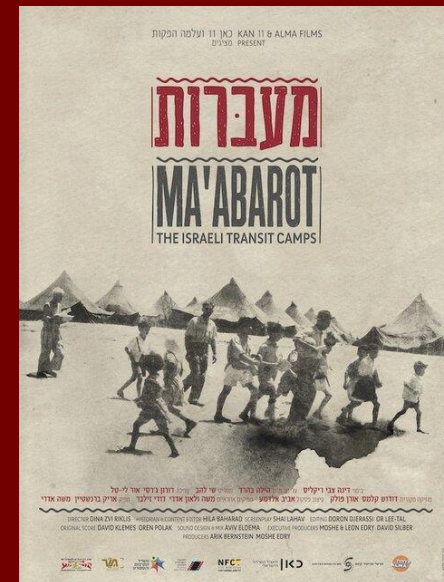
Židé v arabském a muslimském světě

Alija z muslimských zemí

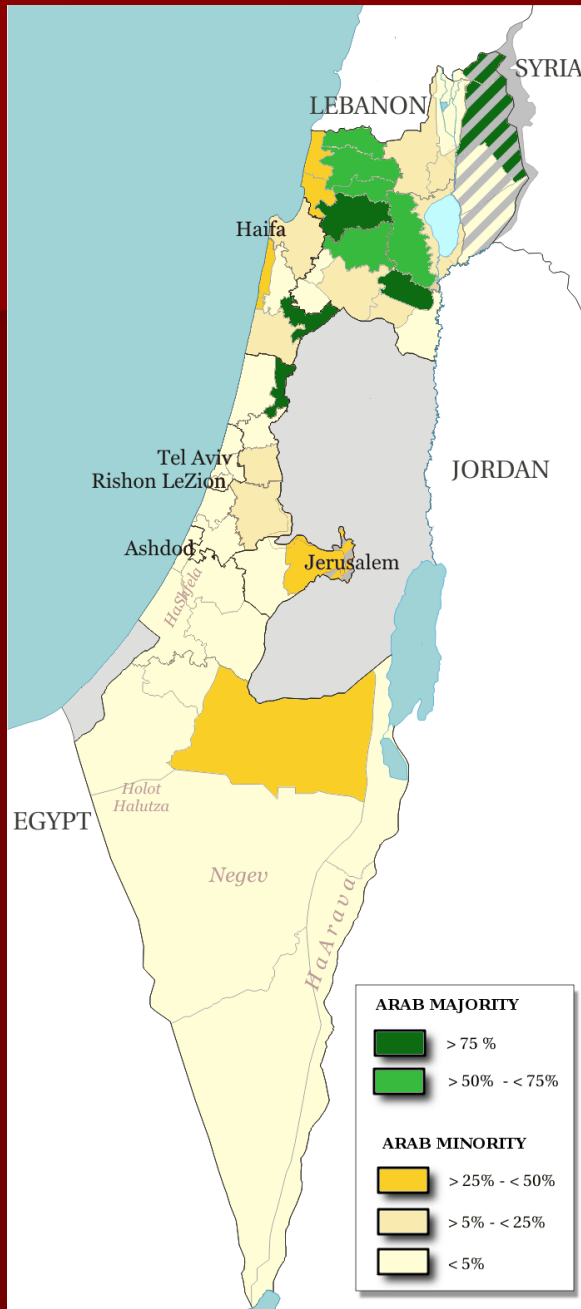

YEMENITE JEWS WERE BROUGHT EN MASSE TO ISRAEL IN OPERATION MAGIC CARPET. (PHOTO: UJA PRESS SERVICE/ZIONIST ARCHIVES)

Izraelští Arabové

- 1,890,000, 20 % Izraelců (2022), přičemž 278 000 ve Východním Jeruzalémě a na Golanech (2012)
- 1949-1966 pod stanným právem
- Muslimové 84% (převážně sunnité), křesťané 8% a Drúzové 8%
- Větší část z nich má palestinskou národnostní identitu a občansky izraelskou (hlavně beduíni).

Palestinci v 50. letech

- Uprchlíká společnost roztržštěná na území několika arabských zemí, jejichž vzájemné vztahy nejsou jednoduché → pal. uprchlíci se často stanou nástrojem/rukojmím politik arabských zemí
- Snaha části uprchlíků o návrat či alespoň získat majetek, ozbrojené infiltrace *fidájínů*
- Tvrdé izraelské odvety – Šaronova „Jednotka 101“ (masakr v Kibijá, 1953)

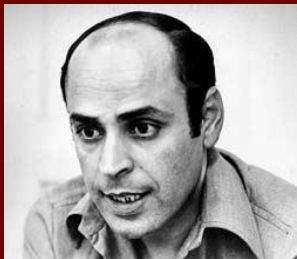

Palestinské nacionalistické radikální skupiny

- Po 2. světové válce dominují mezi arabskými radikály sekulární nacionalisté
- OOP (Fatah, LFOP, DFOP) atd. nacionalisté, **nikoliv islamisté** Některé skupiny jsou silně ideologické (radikální levice – vliv Sovětského svazu během Studené války)
- Islamistický radikalismus je až do 70. let spíše marginální

Nejvýraznější palestiniští vůdci

Arafat (OOP/Fatah)

Habáš (LFOP)

Hawátme (DFOP)

Džibríl (LFOP-GC)

Abú Nidal (ANO)

Fatah a OOP

- Vznikají nezávisle na sobě
  - Fatah (1959) – ztělesňoval od počátku pojetí pal. nacionalismu v duchu idejí J. Arafata (a jeho okolí)
  - OOP (1964) – zastřešující organizace více pal. nacionalistických frakcí, ideje formulovány v Palestinské národní konvenci
    - Orgány: Pal. ústřední rada, Pal. národní rada („parlament“), Pal. výkonná rada („vláda“) v čele s předsedou (Arafat, po smrti Abbás)
- 1967 vstoupí Fatah do OOP a začne jí dominovat

Důsledky Šestidenní války - 1967

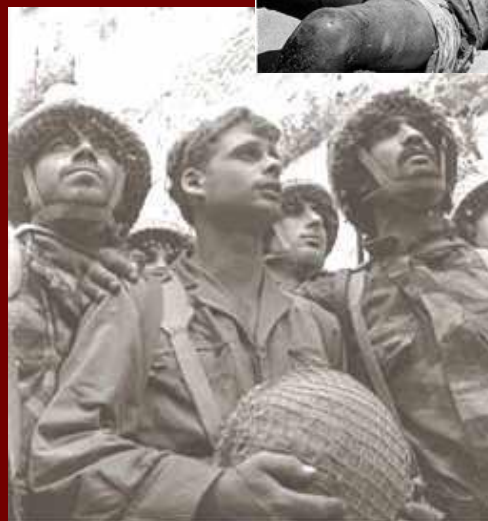
ÚZEMÍ OBSAZENÁ
IZRAELEM BĚHEM
ŠESTIDENNÍ VÁLKY
V ČERVNU 1967

SPRÁVA A ROZLOHA ÚZEMÍ
PŘED ŠESTIDENNÍ VÁLKOU:

Sinaj - Egypt - 59 000 km²
Západní břeh - Jordánsko - 5 860 km²
Golanské výšiny - Sýrie - 1 860 km²
pásmo Gazy - Egypt - 360 km²

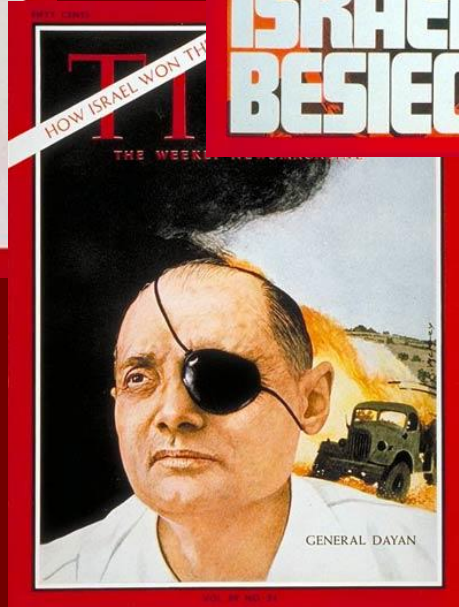
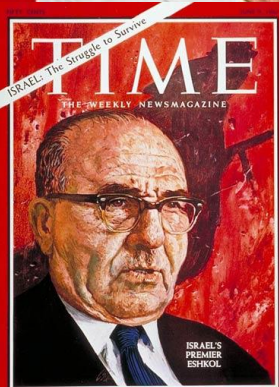
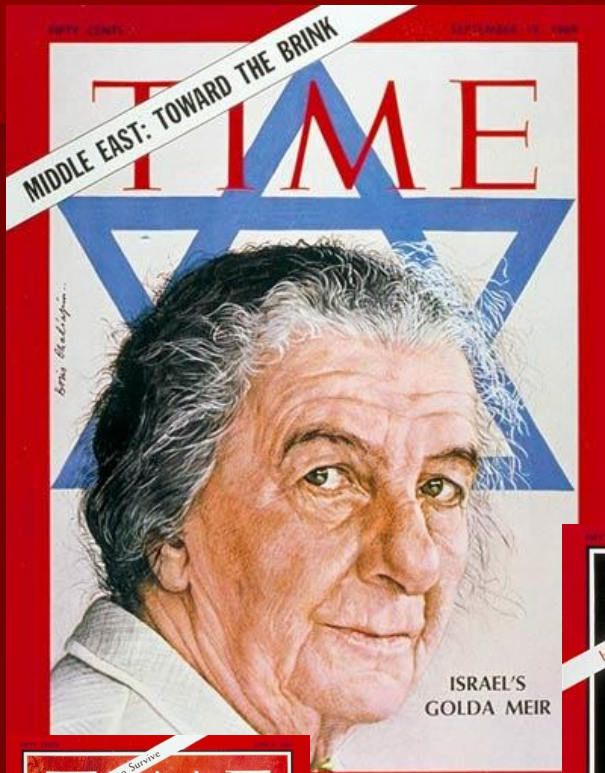

1967

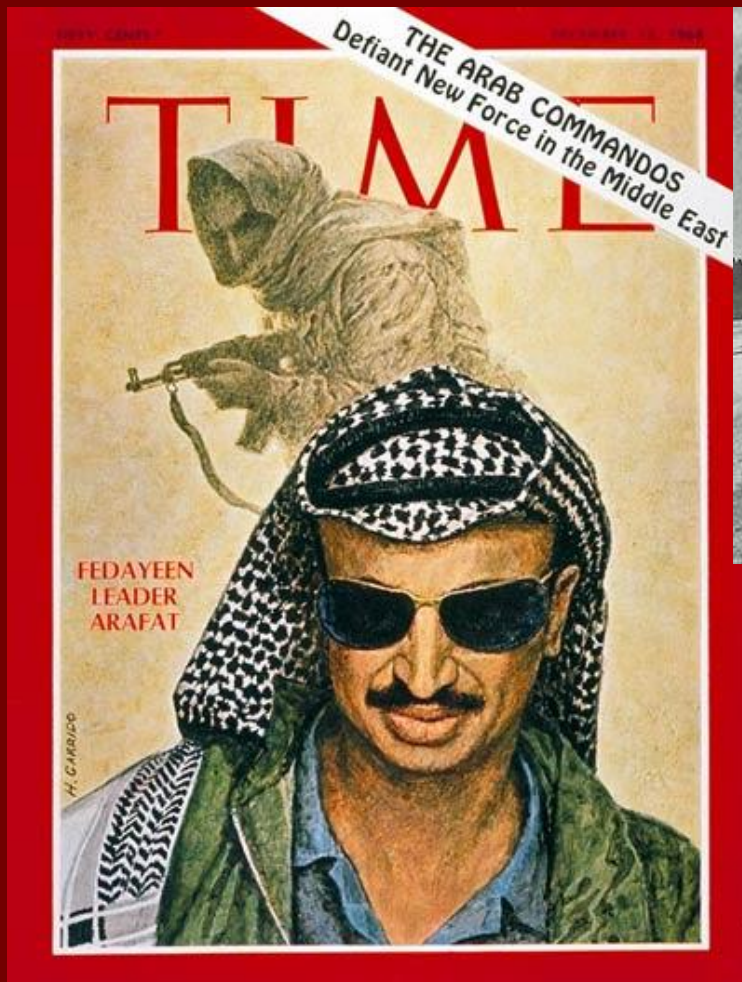

Izraelští politici (60-70. léta)

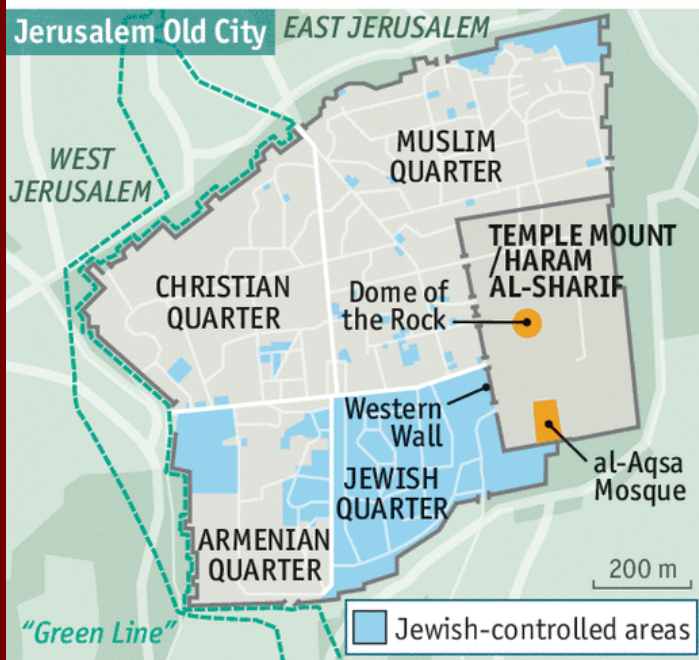

Po r. 1967 se Arafat stává vůdčí osobností OOP

WEST BANK

- A** Palestinians run security and civil affairs
- B** Israel runs security; Palestinians run civil affairs
- C** Israel runs security and civil affairs

Jewish:

- built-up settlements
- settler-run municipalities
- outposts

Separation barrier:

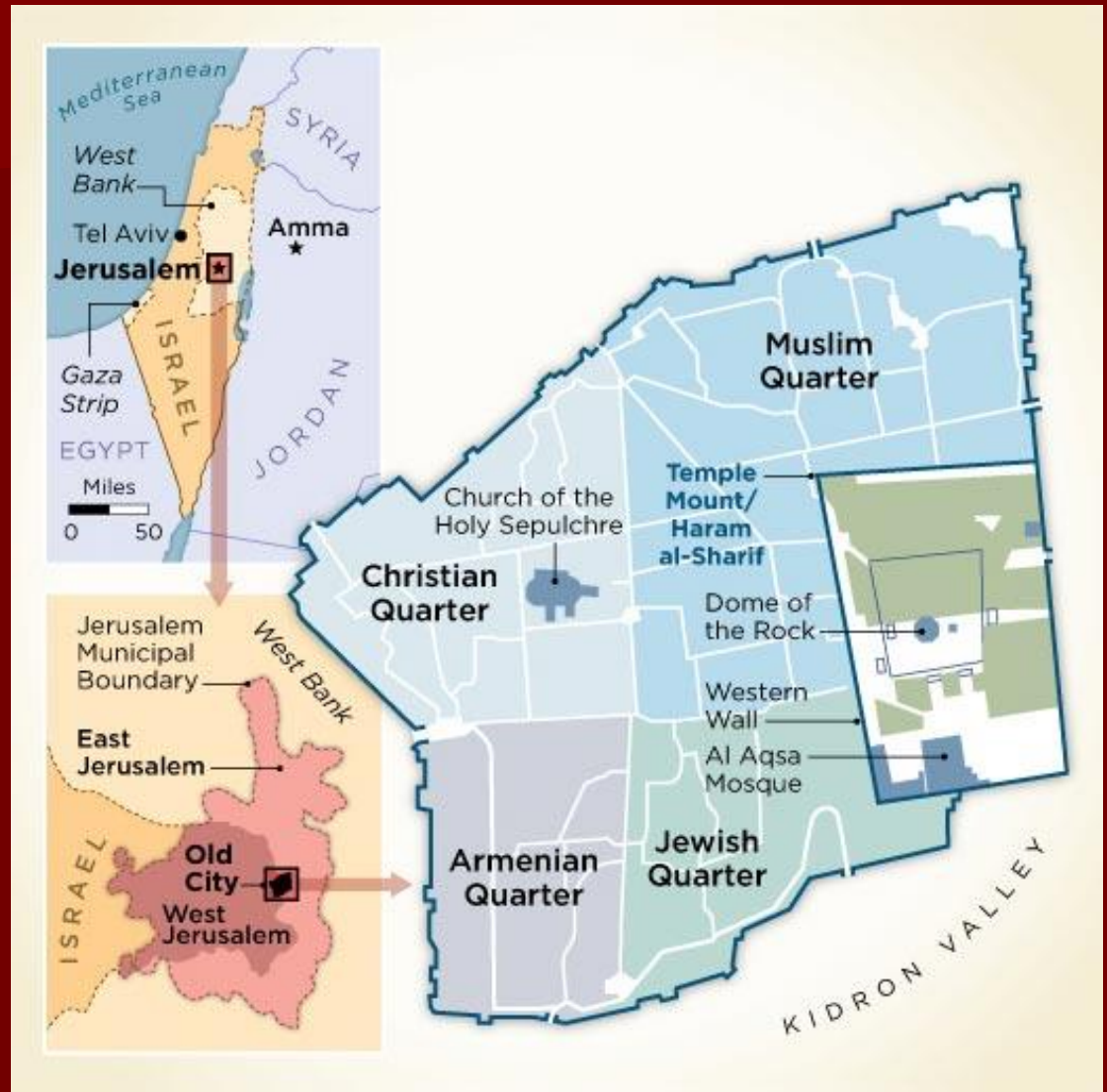
- built or under construction
- planned

Source: B'Tselem

JERUZALÉM

- Západní část židovská, východní část arabská (před r. 1967 Jordánsko)
- De facto anektován v r. 1967
  - Formálně anektován Knesetem v r. 1980 – tzv. Jeruzalémský zákon
- Izraelské osadnictví výrazně změnilo etnické složení východní arabské části
  - V roce 2008 zde žilo 43% Židů, 57% Arabů

Chrámová hora v Jeruzalémě

Chrámová hora v Jeruzalémě

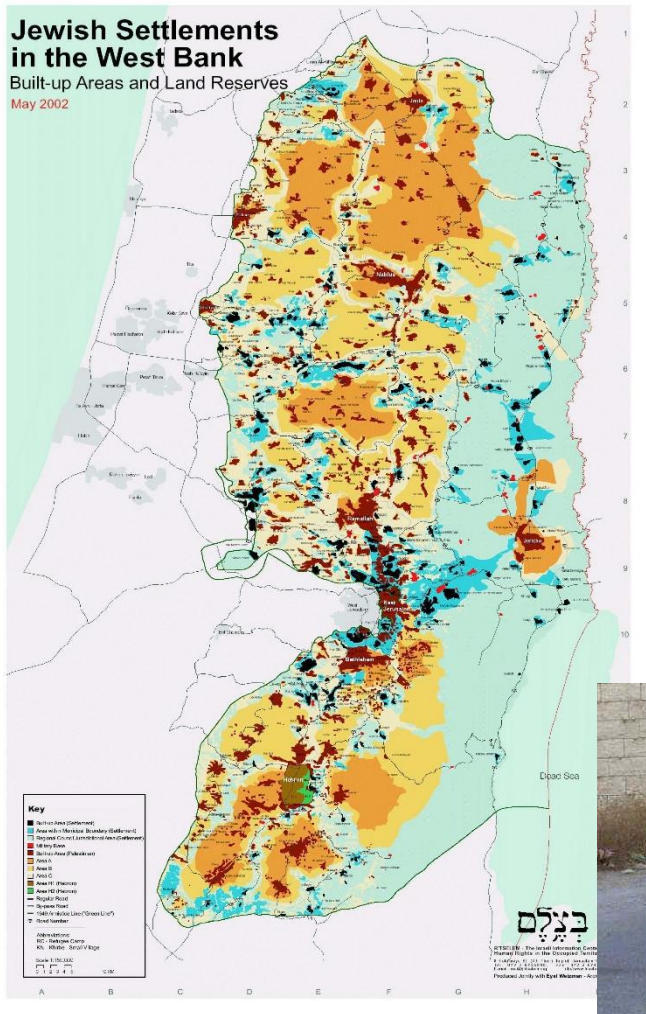

Výstavba izraelských osad po r. 1967

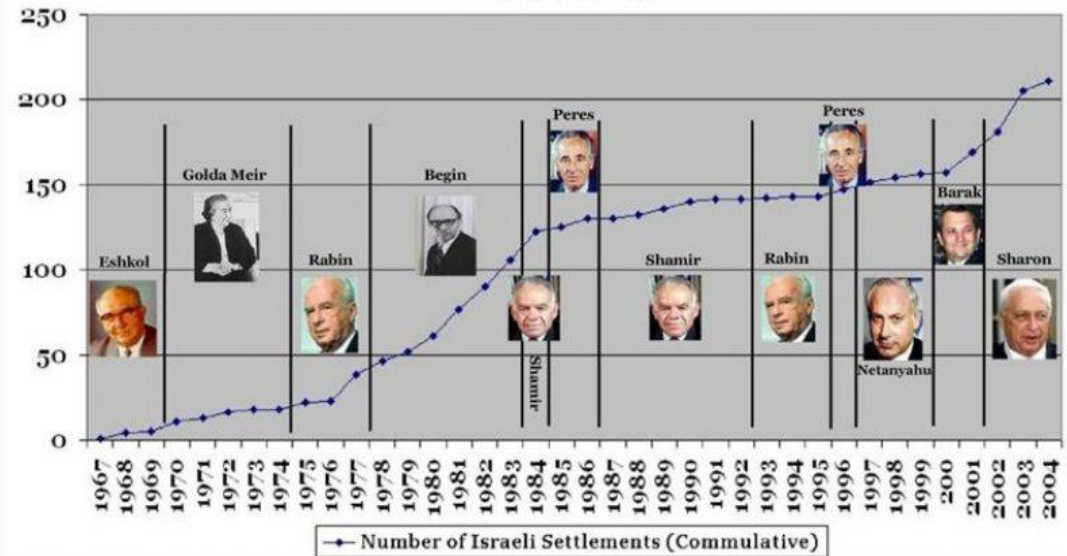
Jewish Settlements in the West Bank

Built-up Areas and Land Reserves

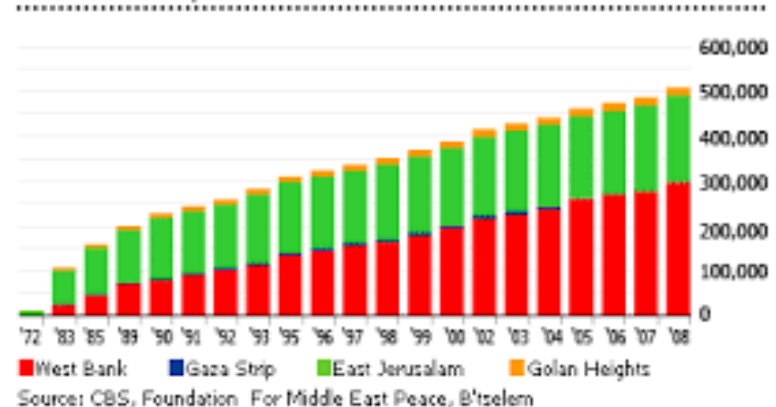
May 2002

Establishment of Israeli Settlements in the West Bank during the different Israeli Governments (1967-2004)

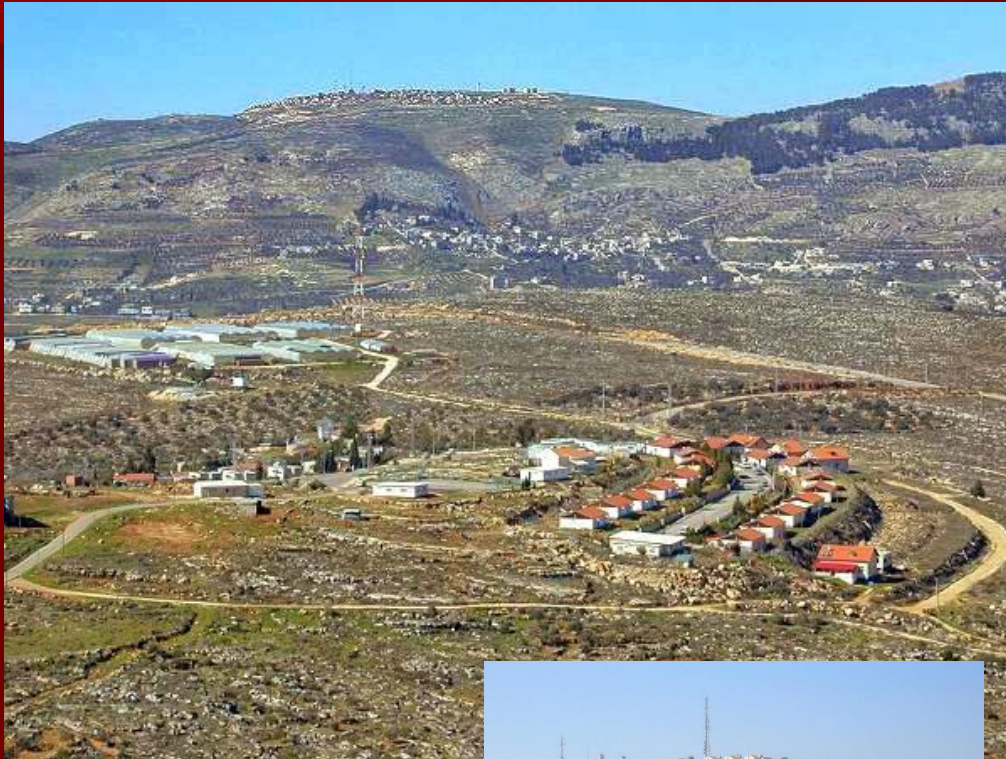

Settlers in Occupied Territories

Izraelské osady na palestinských územích

Izraelští osadníci

Kahanismus

První intifáda (1987 – cca 1992)

1987 – Palestina: **Hamás** počátek vzestupu islamismu v Palestině

šejch Ahmad Ismáíl JÁSÍN (1938–2004)

YASSIN PROFILE

An Israeli helicopter strike killed the spiritual leader of Hamas, Sheikh Ahmed Yassin, as he left a Gaza City mosque

- ✦ Born in 1938 in what was then Palestine under the British mandate
- ✦ Confined to a wheelchair following a childhood accident
- ✦ A refugee, he settled in Gaza in 1948 after the first Arab-Israeli war
- ✦ Founded Hamas in 1987 at the start of the first Palestinian intifada
- ✦ Arrested by Israelis in 1989 and sentenced to life imprisonment for ordering killing of Israeli soldiers
- ✦ Freed in 1997 after Jordan's King Hussein asked Israel to release him in exchange for two Israeli agents
- ✦ Survived Israeli assassination attempt in September 2003

Hamás: Charita a terror

Palestinský islámský džihád (od r. 1981)

- Vznikl v 70. letech v pásnu Gazy jako palestinská odnož Egyptského islámského džihádu.
- Do čela se postavil **Fathi Šikaki**.
- Hlavním cílem skupiny se stalo osvobození Palestiny, likvidace Izraele a jeho nahrazení palestinskou islámskou teokracií.
- Hlavní sídlo PID se dlouhodobě nachází v Sýrii, podpora Asada a Hizballáhu během války v Sýrii
  - finanční vazby na Írán.
- Současným předsedou PID je **šejch Ramadán**, duchovním vůdcem organizace je **Abd al-Azíz Auda**.
- Oproti Hamásu svou popularitou PID mezi Palestinci vždy zaostával, neboť nevytvořil civilní křídlo po vzoru Hamásu.

Madridská mírová konference

- Pozitivní důsledek konce studené války
- říjen 1991, organizují USA (nejvíce zásluha J. Bakera) a SSSR - jeden z prvních pokusů o nastartování mírového procesu
- účastní se politici všech států Blízkého východu, včetně Izraelců (Šamir) a Palestinců (Fajsal Husajní)
- snaha nastartovat izraelsko-palestinských mírových jednání a dialogu mezi Izraelem a arabskými státy
- nemá žádný konkrétní výsledek, ale má důležitý symbolický význam
- reálný mírový proces startuje až v druhé polovině roku 1992 poté, co se k moci dostala Rabinova vláda

Jicchak Rabin a jeho vláda (1992-95)

Mírový proces z Oslo (90. léta)

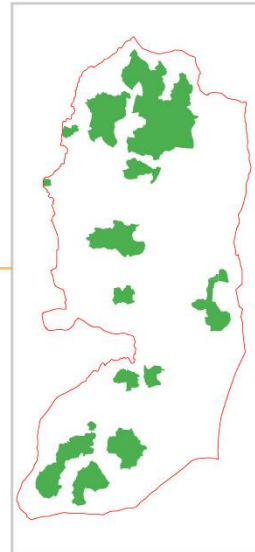
1993 & 1995 Oslo accords

- Palestinian (under Israeli occupation)
- Israeli
- Area C - (Palestinian under Israeli control)

The occupied West Bank was **divided into three areas** - A, B and C - as part of the Oslo Accords, signed by the **Palestine Liberation Organization (PLO)** and Israel.

Area A
18%

Under
Palestinian
Control

Area B
22%

Under joint
Israeli-
Palestinian
Control

Area C
60%

Under
Israeli
Control

@AJLabs ALJAZEERA

Nejdůležitější dohody mírového procesu 90. let

- Deklarace principů (DoP) - 13. 9. 1993
- Dohoda Oslo I. - 4. květen 1994
- Dohoda Oslo II. - 4. 9. 1995
- Dohoda o Hebronu - 15. 1. 1997
- Memorandum od Wye River - 23. 10. 1998
- Dohoda ze Šarm aš-Šajchu - 4. 9. 1999

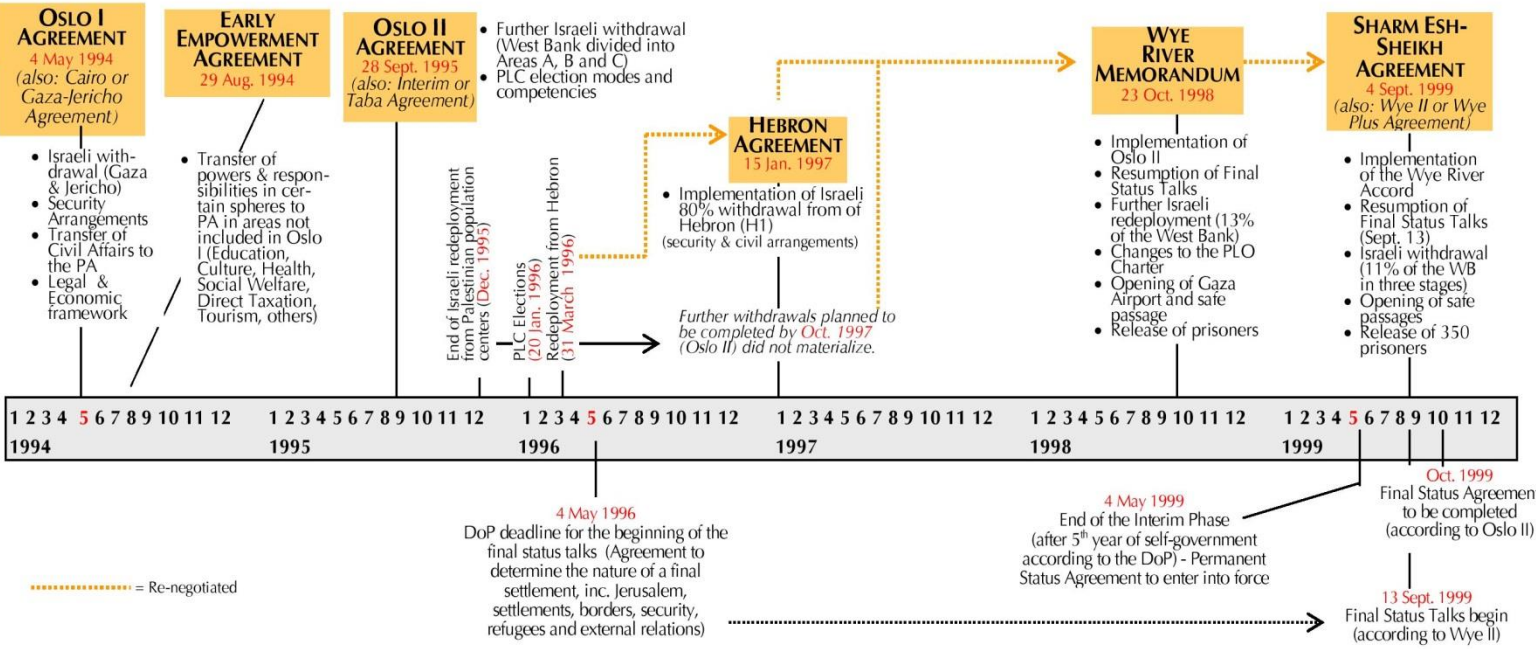
OVERALL FRAMEWORK FOR THE INTERIM PERIOD AND PALESTINIAN SELF-GOVERNMENT

DECLARATION OF PRINCIPLES (DoP) ON INTERIM SELF-GOVERNMENT ARRANGEMENTS
13 Sept. 1993

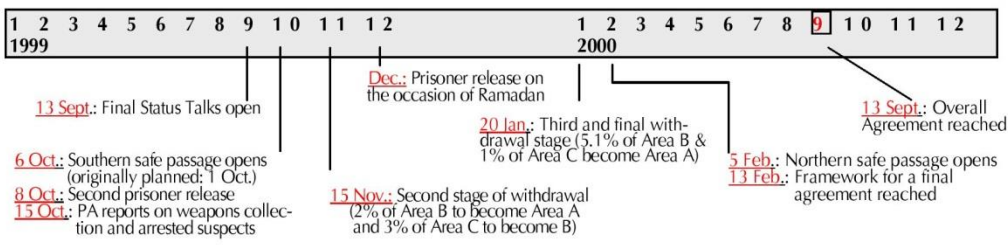
- Mutual PLO-Israeli recognition
- Framework for interim phase
- Pledge to begin final status talks not later than the beginning of the third year of the interim period.

STAGE I
INTERIM SELF-GOVERNMENT ARRANGEMENTS

STAGE II
PERMANENT STATUS TALKS

FINAL STATUS TALKS – MAIN TARGET DATES ACCORDING TO SHARM ESH-SHEIKH:

Atentát na Rabina – 4. 11. 1995

RABIN ASSASSINATED

Peres pays tribute to longtime rival, partner

David Ben-Gurion, father of the state and premier

Prime Minister Yitzhak Rabin today paid tribute to his longtime rival and partner, David Ben-Gurion, the father of the state and premier, who died at 101 on Monday.

Rabin said Ben-Gurion was a man of great courage and vision, and that his death was a great loss to the Jewish people.

Pronounced dead at 11:15 p.m. after being shot

RABIN MARIAN, BARON HERTZL AND ALON PERES

Yitzhak Rabin, Israel's prime minister, was pronounced dead at 11:15 p.m. Monday after being shot in the chest by a lone gunman in a crowded public square in Tel Aviv.

Rabin was taken to a nearby hospital, but his injuries were so severe that he was pronounced dead.

War hero and peacemaker

BY NINA GOLDSTEIN

Yitzhak Rabin, the Israeli prime minister, was shot and killed Monday night in a crowded public square in Tel Aviv.

Rabin was a war hero and a peacemaker, and his death was a great loss to the Jewish people.

Yitzhak Rabin, Israel's prime minister, was shot and killed Monday night in a crowded public square in Tel Aviv.

Assassin: God told me to kill Rabin

DAVID MARCUS AND ARIEL KATZ

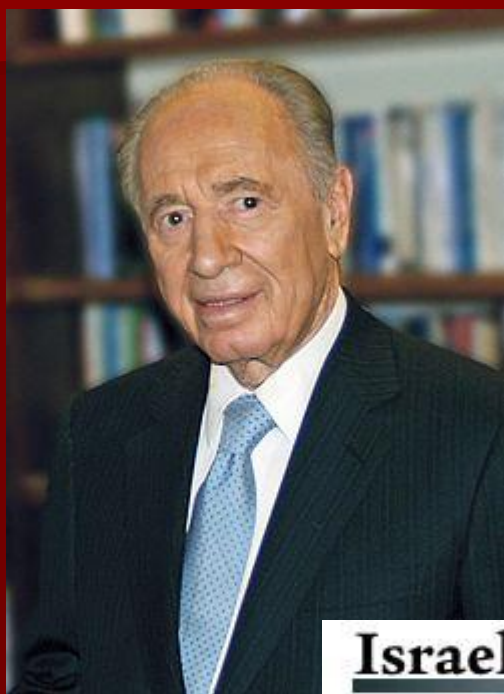
David Marcus, the assassin of Yitzhak Rabin, said that he was told by God to kill the prime minister.

Marcus said that he had a vision of Rabin's death and that he felt a divine command to act.

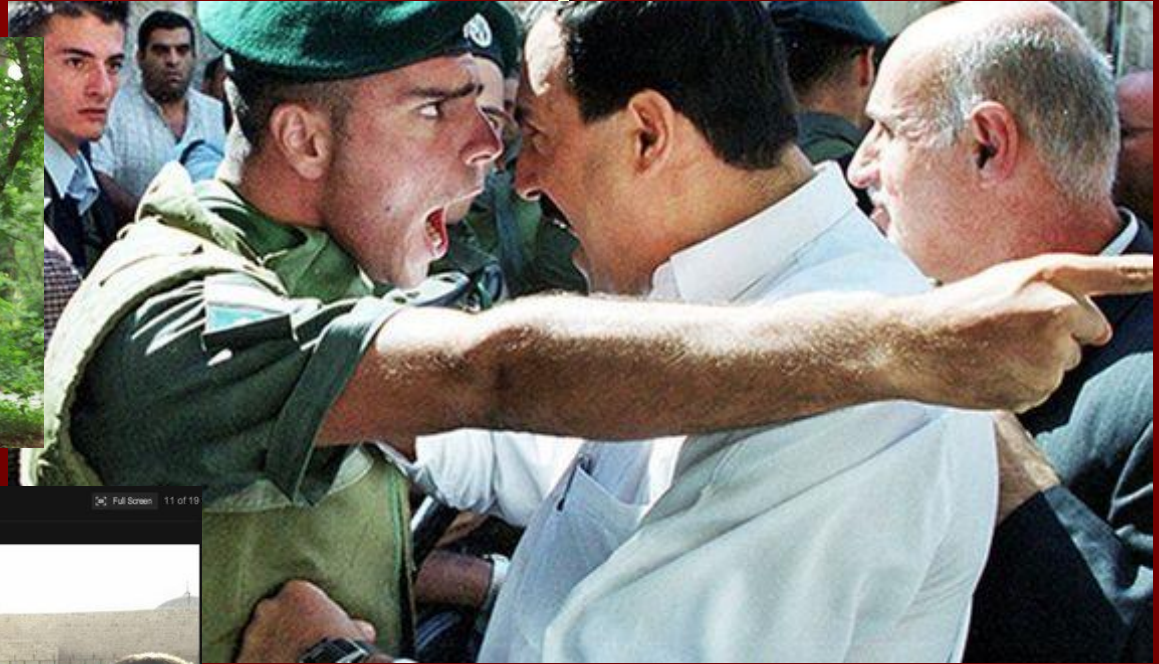

Izr. premiéři 2. poloviny 90. let

Úpadek mírového procesu a zhoršování situace po r. 2000

Ariel Sharon, 1928-2014

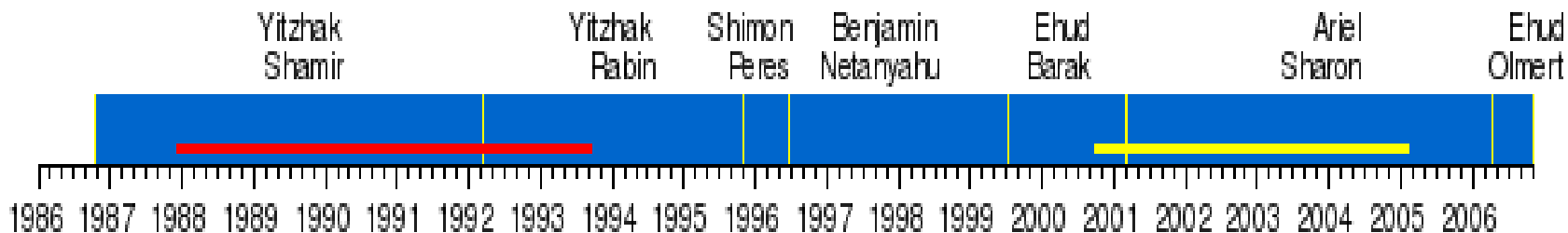

In September 2000, accompanied by hundreds of armed Israeli police officers, Sharon made a visit to the holy site in Jerusalem known to Jews as the Temple Mount and to Muslims as Haram al-Sharif, or the Noble Sanctuary.

RELATED
Article: Ariel Sharon, Israeli Hawk Who Sought Peace on His Terms, Dies at 85

1. a 2. intifáda

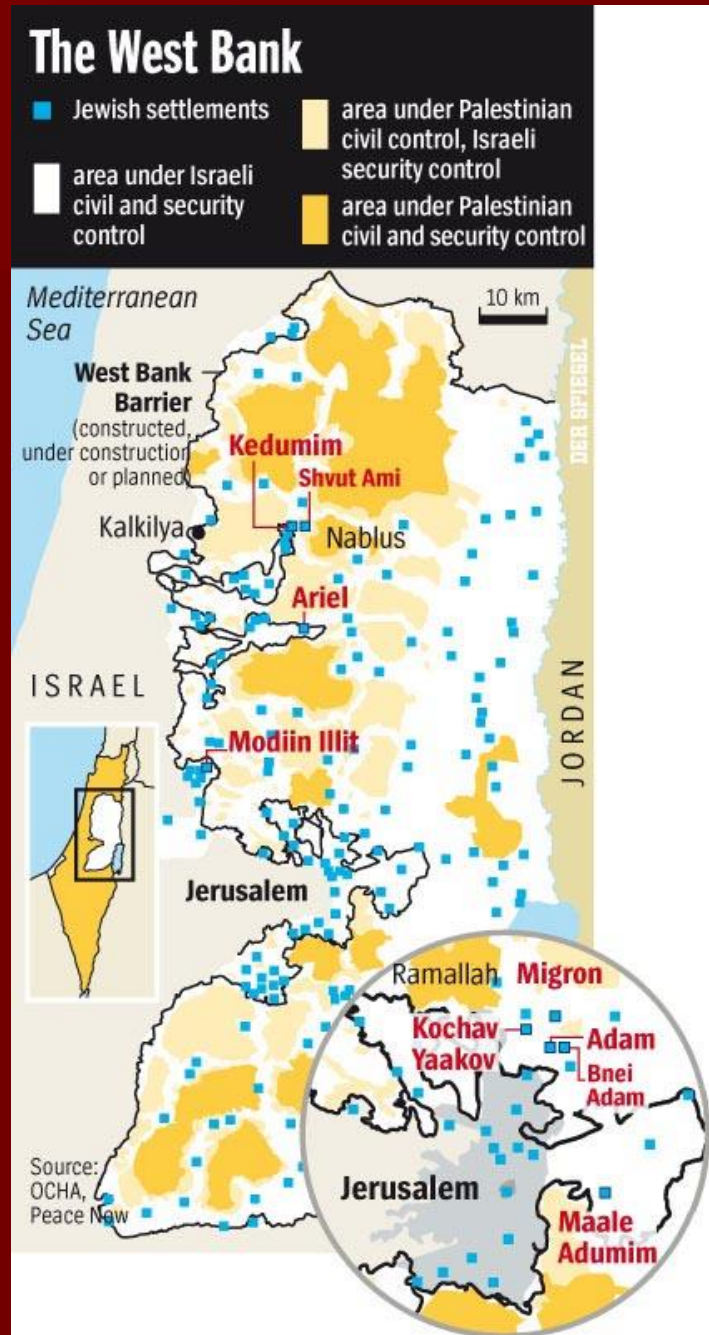
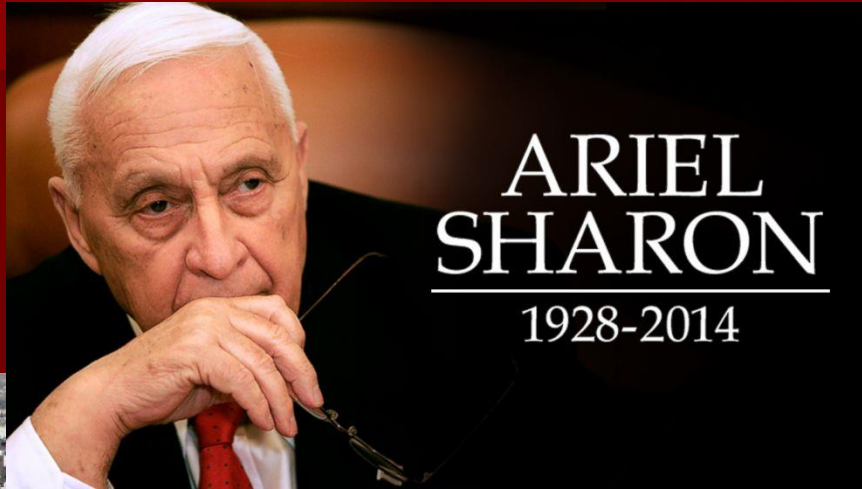

■ First Intifada

■ Second Intifada

Ariel Šaron premiérem (2000-2005)

Hamás vs. Fatah vzájemný respekt i konflikt

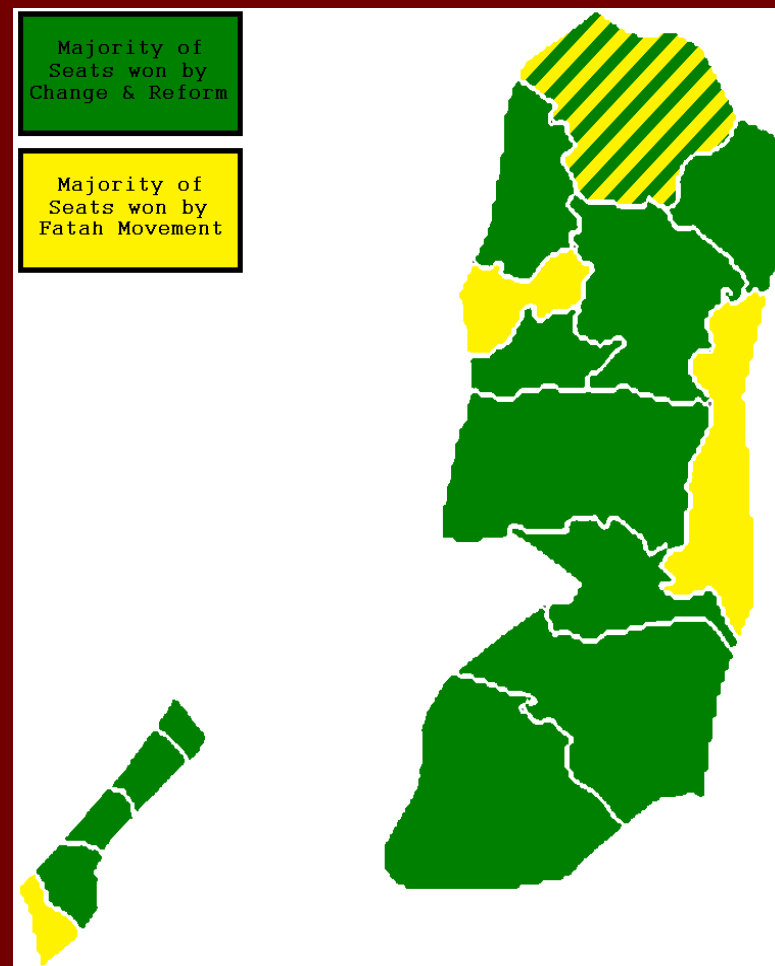
Výrazné zhoršení vztahů po roce 2006

AP

25. 1. 2006 – vítězství kandidátky Hamásu ve volbách a posílení konfliktu s Fatahem

- „Změna a reforma“ (44,5 %, 74 křesel ze 132)
  - 2. Fatah (41 %, 45 křesel)
- 19. 2. Fatah odmítl vládu národní jednoty (VNJ) → Ismáíl Haníja zformoval vládu Hamásu + 4 nezávislí
- Hamás ani po sestavení vlády neuznal Izrael → Izrael, USA a řada zemí naopak neuznala vládu Hamásu → ekonomické sankce
- Po Káhirské deklaraci a Dohodě z Mekky krátkodobě vytvořena VNJ vedená Hamásem (březen 2007)
- 10.–15. červen 2007 – Hamás ovládl Gazu (krátká občanská válka) → prezident Abbás vyhlásil výjimečný stav, odmítl VNJ a jmenoval vlastní vládu
- Došlo k rozštěpu Palestinské autonomie na dva celky, které deklarují svou legitimitu
- „Hamastán“ vs. „Fatahland“

Netanjahuova éra (1996-99 a od r. 2009-2021)

Netanjahuův návrat v roce 2009

- Neúspěch politické alternativy strany Kadima (Cipi Livniová, Ehud Olmert), zároveň paralýza izraelské mainstreamové levice (Strana práce)
- V domácí politice Bibiho permanentní a konzistentní snaha ochromovat pokračování mírového procesu
- Bibiho stupňující se hegemónické tendence vyvolávají spory s částí pravice, hlavně sekulární (nejvíce pak s Libermanem) – to Bibiho posouvá blíže k charedi-náboženským stranám a naopak charedim posouvá k pravici (v minulosti poměrně obvyklé)
- Bibi se také stává předmětem vyšetřování pro mnohá podezření z ekonomické kriminality - „teflonový premiér“
- Posilování populistické a manipulativní rétoriky

Vztahy s palestinským vedením omezeny jednoznačně na Západní břeh a vedení Fatahu (nikoliv Gazu a Hamás), zároveň však jejich bezvýslednost a postupně v podstatě nulová frekvence

- Relativní klid na Západním břehu
- Bibi: „*Ekonomika, nikoliv politika, jsou klíče k míru*“ (nikoliv tedy řešení otázky Jeruzaléma, osad, uprchlíků, ..)
- Na Západním břehu to do jisté míry funguje (určitá ulehčení, investice – např. Rawábí)
- Izolace Gazy (Hamás), nejednota palestinské politiky, pokračující animozita Fatah-Hamás (změny za Mursího a Sísího)
- Nárůst napětí v Jeruzalémě – „intifáda nožů“, individuální teror (souvislost s osadnictvím v Jeruzalémě a židovským radikalismem)

Palestinská politika v současnosti

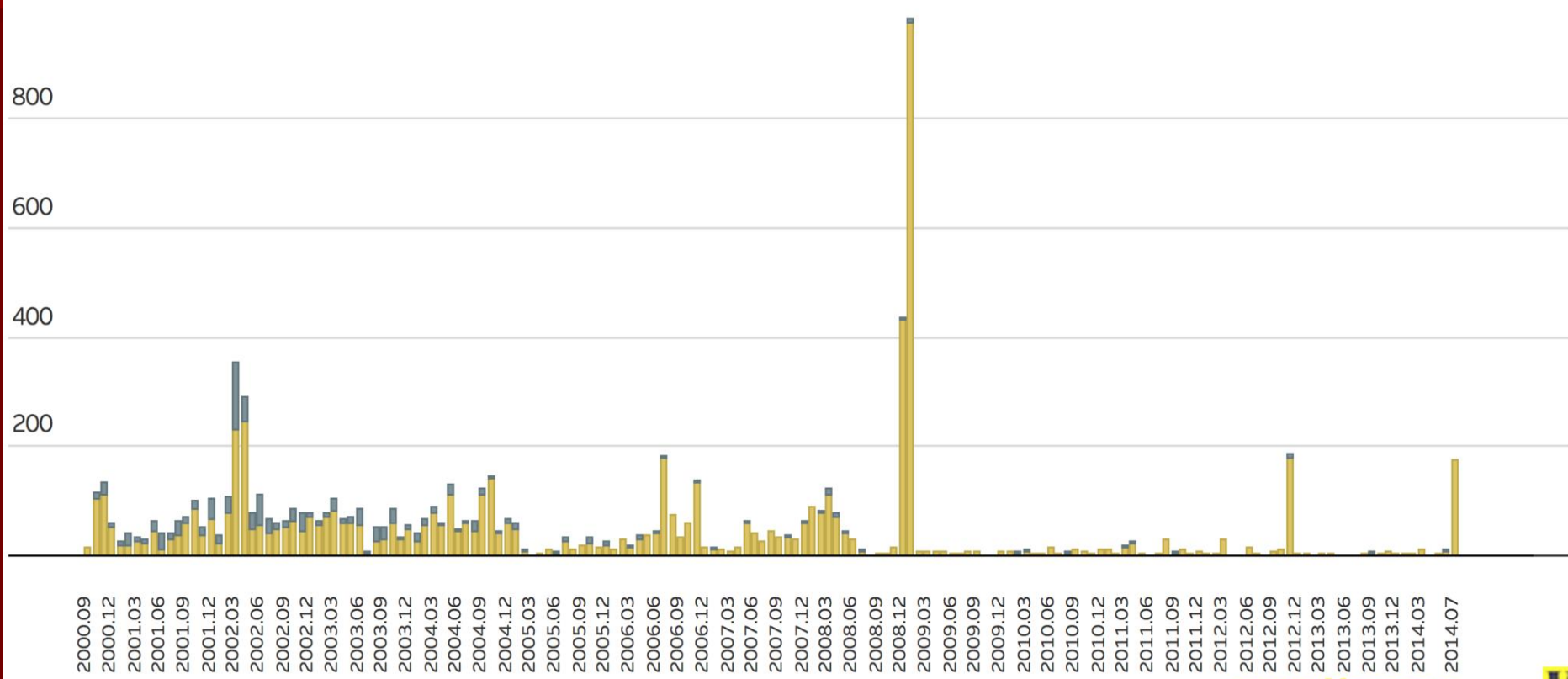
Eskalace konfliktu s Gazou (2008/9, 2012, 2014)

Israel-Palestine conflict deaths per month

■ Palestinians killed ■ Israelis killed

Source: B'Tselem, OCHA

www.Vox.com

Donald Trump a Blízký východ

HE WAS SECRETARY" ► "OUT OF RESPECT FOR THE NEWSROOM

The Crusader

The Political Voice of White Christian America!

THE PREMIER VOICE OF THE WHITE RESISTANCE

The Knights Perry / PO Box 2222 Harrison, AR 72601 / 870-427-3414 / Pastor Thomas Robb, dlc / www.kkk.com

"Make America Great Again"

By Pastor Thomas Robb

which are foreign to our traditions, our spirit and our faith. Who would have thought that the day would come upon us when the White House would be lit aglow with the colors of the rainbow promoting the program of the vile homosexual agenda? Who would have thought that same-sex marriage would be legally (that forcibly) placed upon us? And while it is both of us to ourselves, "What made America great in the first place?" The short answer to that is simple: America was great not because of what our forefathers did - but because of who our forefathers were. America was founded as a White Christian Republic. And as a White Christian Republic it became great. In fact, it became the greatest country in the history of the world. America offered political liberty through self-government and it offered financial liberty through a free market system. Making America great again, however, is not dependent on a Trump presidency but whether you and I can regain the spirit of our forefathers. I am afraid most conservatives (including Trump) have no understanding of this racial line bomb that is ticking. We are living among people who have been disconnected from the spirit, values, morals and faith of our forefathers. Every year that passes, this disconnection becomes wider. And that places a great challenge before us. We are in that barthome and vile to witness when evil will be called good realizing that something has taken place; it becomes the Bible comes even more alarming when we identify us as a wicked

al deviants like Bruce Jenner who says nothing more than "Love your People!" It treated like the scum of the earth that society (especially our kids) must be protected from. Wholesome understandings of race and gender have been totally turned around and we are in that day speaks of in Scripture

to ask ourselves, "What made America great in the first place?" The short answer to that is simple: America was great not because of what our forefathers did - but because of who our forefathers were. America was founded as a White Christian Republic. And as a White Christian Republic it became great. In fact, it became the greatest country in the history of the world. America offered political liberty through self-government and it offered financial liberty through a free market system. Making America great again, however, is not dependent on a Trump presidency but whether you and I can regain the spirit of our forefathers. I am afraid most conservatives (including Trump) have no understanding of this racial line bomb that is ticking. We are living among people who have been disconnected from the spirit, values, morals and faith of our forefathers. Every year that passes, this disconnection becomes wider. And that places a great challenge before us. We are in that

Trumpův postoj k Izraeli/Palestině

- Trumpova volební kampaň není zcela jednoznačná, ale postupně je silně proizraelská
- Potřebuje hlasy konzervativního evangelikálního Jihu (křesťanský sionismus, AIPAC etc.)
- Vztahy s Bibim se ukazují jako velmi dobré, viz též Trumpova pozice k Íránu
- První zahr. cesta směřuje na Bl. východ, paradoxně nejdříve do Saúd. Arábie (byznys) a až poté do Izraele a též návštěva Palestiny
- Zelená anexi Golanských výšin a přesun US ambasády do Jeruzaléma
- **De facto konec pozice USA jako nestranného rozhodce při řešení izraelsko-palestinského konfliktu**

„Abrahamovské dohody“ (2020) Diplomatické vztahy Izraele se SAE, Bahrajnem (a Súdánem)

Děkuji za pozornost!

Pro další informace sledujte:

<http://blizky-vychod.blogspot.com>

Publikace:

- *Judaismus a politika v Izraeli* (2002, 2009)
- *Izrael a Palestina* (2005)
- *Encyklopedie blízkových. terorismu* (2007)
- *Rabíni naší doby* (2010, spoluaut.)
- *Dějiny moderního Izraele* (2011)
- *Lidé svatých zemí* (2012)
- *Rabbis of our Time* (2015, Routledge)
- *Korán, meč a volební urna* (2020)

